

Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesinden

ZAMMŞ

ARALIK 2022
SAYI: 1

GIDA
ENFLASYONU
BÜYÜYOR

MÜHENDİSLERE
İSTİHDAM

BALIKÇILIKTA
GÖRÜNMEYEN
TEHLİKE

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
TARIMI DA TEHDİT EDİYOR

DEĞERLİ MESLEKTAŞLARIMIZ MERHABA,

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası bünyesinde yayına devam eden dergilere ilave olarak, İzmir şube tarafından hazırlanarak hem şubemizden haberleri hem de tarımda güncel yaşananlara dair teknik değerlendirmeleri daha geniş kitlelere aktarmayı hedeflediğimiz “Bakış” dergisinin ilk sayısında sizlerle buluşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Dünya salgın hastalıklar ve ekonomik krizler ile boğuşurken, Ülkemiz tarım sektöründe gittikçe ağırlaşan koşullar ve sorunlar yaşanmaktadır. Tarımda alınan günlük kararlar ve kısa vadeli çözüm bulma anlayışı yerine köklü ve planlı çalışmaları hayata geçirmek gerekmektedir. Tüm bu süreçler meslektaşlarımıza önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bu noktadan hareketle yolculuğumuza başlıyoruz.

Uzun bir hazırlık sürecinin ardından ilk sayımıza şubemizin mesleki faaliyetleri kapsamındaki panel ve söyleşilere, basın açıklamalarından kesitlere ve eğitimlerimize değinerek başladık. Şubemizin tarıma dair görüşlerini bir bütün halinde derledik, iklim değişikliğinin tarıma olası etkileri ve kentimizin tarım gündeminde önemli yer tutan bir konu olan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerine dair teknik değerlendirmede bulunduk. Bakış dergisinde daimi olmasını planladığımız Meslekten, Akademiden, Denizden ve Arşivden isimli dört bölüm ile ilerledik. Kültür&Sanat bölümümüzde şubemiz tarafından gerçekleştirilen etkinliklerimize ve sizin için seçtiğimiz kitap tanıtımlarına yer verdik. Tarım Kentleri köşemizde ismi üretimiyle özdeşleşmiş kentlere yer vererek, Lisse’de yapılan üretime bir yolculuk gerçekleştirdik.

DEĞERLİ MESLEKTAŞLARIMIZ,

Mesleki birikimimizi bilimin ışığında, teknik bir temelde sürdürerek ODA’ımızın büyüyen ve gelişen yapısıyla birlikte tarım sektörüne katkı sağlamak umuduyla yeni sayılarda görüşmek dileğiyle...

SAYGILARIMLA,

EKİM ÖZAL

KÜNYE

SAYI EDITÖRÜ

Ekim ÖZAL

Yüzbaşı Şerafettin Bey Sok. No:33

Alsancak, Konak/İzmir

02324220068

izmir@zmo.org.tr

Bakış Dergisi, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi tarafından yayımlanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

- 3** **ŞUBEDEN**
ZMO İzmir Faaliyetleri
- 13** **BASINDA BİZ**
- GÖRÜŞLERİMİZ**
- 16** *Ekoloji-Tarım-Gıda Ekseninde*
ZMO İzmir Şubesi'nin Kent Gündemi
Yönetim Kurulu
- 23** *İklim değişikliği tarımı da*
tehdit ediyor
Dr. Hakan ÇAKICI
- 28** *Tarıma Dayalı İhtisas Organize*
Sanayi Bölgeleri
Dr. Tevfik TÜRK
- 30** *"Şirketleşmiş Tarım-gıda*
Rejimine Bir Cevabımız Olmalı"
Dr. Fatih ÖZDEN
- 33** **MESLEKTEN**
Renkli patates ıslahı
- 34** **DENİZDEN**
Hayalet avcılık ve etkileri
Yücel Onur ÖZGÜR
- 38** **ARŞİVDEN**
Yılların gündemi
- 39** **KÜLTÜR SANAT**
Radyo tiyatrosu,
Kitap tanıtımı
- 41** **TARIM KENTLERİ**
Lisse, Hollanda
Ekim ÖZAL

ŞUBEDEN

**Tarım Öğretiminin 176.
Yılı Kutlu Olsun!**

Türkiye’de modern anlamda tarım eğitim ve öğretimi ilk defa 10 Ocak 1846’da İstanbul’da Ayamama Çiftliği’nde açılan Ziraat Mektebi’nde başlamıştır. Her yıl 10 Ocak’ı içerisine alan hafta Tarım Haftası olarak kabul edilmekte ve çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Bu sene de Tarım Öğretiminin 175. Yılı nedeniyle TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak 10-16 Ocak 2022 tarihleri arasında bir dizi etkinlik gerçekleştirdik.

10 Ocak 2022 Pazartesi günü Şube Yönetim Kurulumuz ve üyelerimizin katılımıyla Atatürk Anıtına çelenk koyma töreni gerçekleştirildi.

“

TARIM HAFTASINDA ÜYELERİMİZLE BULUŞTUK

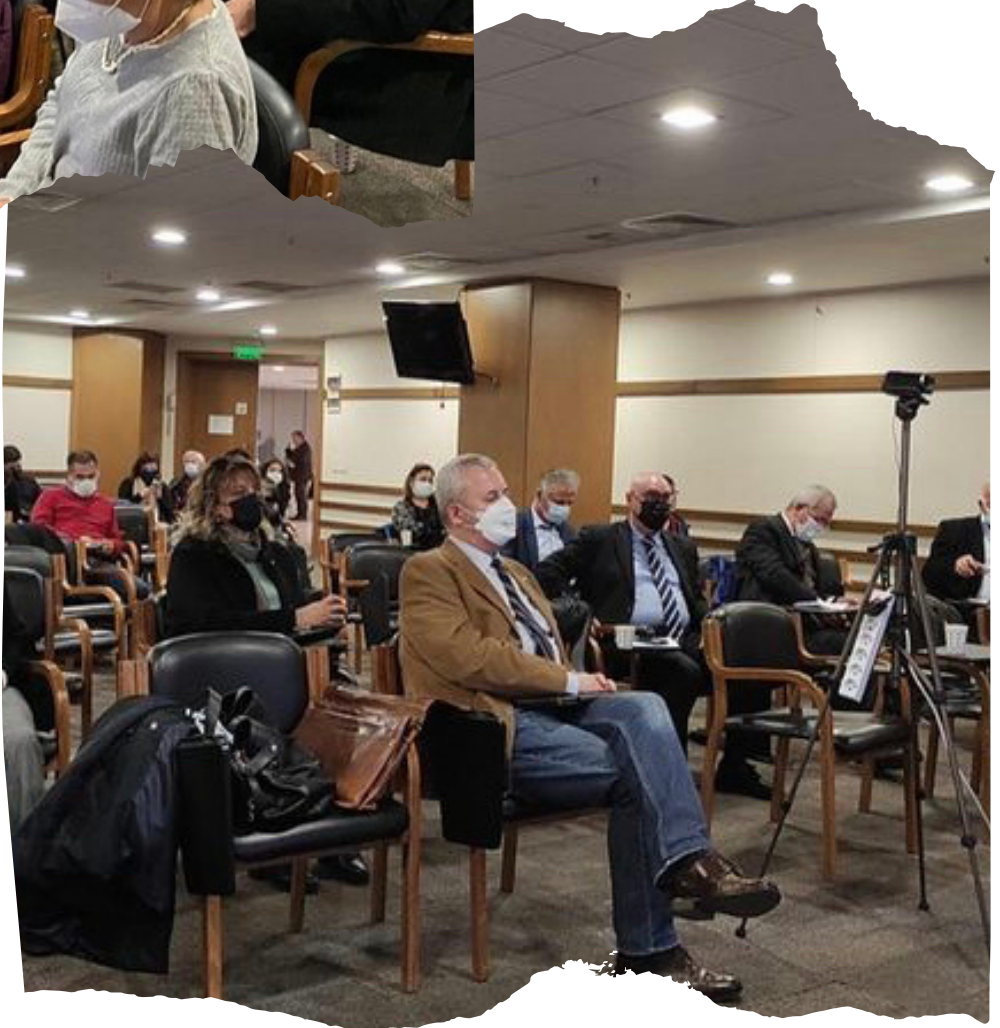
PANEL-1

"Geçmişten Günümüze
Tarım Eğitimi ve
Mühendislik"

PANEL-2

"Pandemi ve ekonomik
gelişmeler çerçevesinde
tarım-gıda sistemimizi
yeniden düşünmek"

PANEL

Sulak Alanlar, Çevre ve Tarım

KONUŞMACILAR

Ahmet TOMAR - Kolaylaştırıcı
Prof.Dr. Doğan YAŞAR
Prof.Dr. Serdar Gökhan ŞENOL
Celal Murat ASLANAPA

5 ŞUBAT : Tepekule Kongre Merkezi Ege Salonu : SAAT 14:00

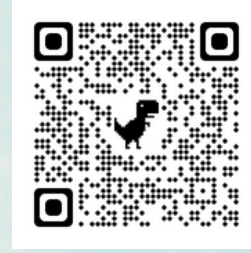
Dünya Sulak Alanlar Günü Kapsamında gerçekleştirilen panelimizde Ahmet Tomar, çerçeve sunum dahilinde İzmir'de bulunan sulak alanların tarihçesini ve mevcut durumunu özetledi. Gediz deltası ve Çakalburnu lagünü özelinde bu sulak alanların korunabilmesi için alınacak önlemleri sıraladı. Prof. Dr. Doğan Yaşar, sunumunda iklim ile sulak alanlar arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin etkilerinin insan hayatındaki rolüne yer verdi. Prof. Dr. Serdar Gökhan Şenol, sunumunda sulak alanlardaki biyoçeşitliliğe, endemik fauna ve floranın araştırılmasına halen devam edildiğine ve sulak alanların bilimsel olarak önemine yer verdi.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, TMMOB Gıda Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve TMMOB Kimya Mühendisleri Odası Ege Bölge Şubesi ile birlikte organize ettiğimiz 7 Haziran Gıda Güvenliği Günü etkinliklerini gerçekleştirdik. 3 oturumdan oluşan etkinlikte; Şube Başkanımız Dr. Hakan Çakıcı açılış konuşması gerçekleştirirken, Prof.Dr. Harun Raşit Uysal, Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır ve Handan Güven odamız adına sunumlarını gerçekleştirdiler.

7 Haziran Dünya Gıda Güvenliği Günü etkinliğinde konuşmacılar tarafından güvenli gıda ve suya erişimdeki engeller; tarım ve endüstride bilinçsizce kimyasalların kullanımı, tarım arazilerinin azalması, tarımsal üretimde girdi fiyatlarının ve gıda enflasyonunun artması, alım gücünün düşmesi, iklim değişikliği ve yanlış tarım politikaları olarak belirtildi. Panellerin sonuç metninde ise, sermayenin çıkarlarını, insanlığın ortak çıkarlarının üstünde gören egemen, kapitalist sistemin yarattığı açlık, yokluk ve yoksulluk mevcut tarım-gıda sisteminin yetersizliklerini ortaya sermiştir. Tarım-gıda üretimi ve tedarikindeki tekelleşme eğilimi, yerel tarım-gıda sistemlerinin güçlendirilmesi gerektiğini göstermiştir. Dışa bağımlı olmayan sürdürülebilir tarım ve gıda üretimi ile gıda egemenliği politikalarının hayata geçirmesi vurgulanmıştır.

7 Haziran Dünya Gıda Güvenliği Günü
Basın Tam Metni

EĞİTİM

KIRSAL
KALKINMADA
UZMAN ELLER
PROJELERİNİN
DESTEKLENMESİ
EĞİTİMİ

DR. Fatih KILIÇ

26 OCAK 2022
14:00

YER:
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
İzmir Şube Binası

Biyosidal Eğitimi

Kentsel Entomoloji

1 Haziran 2022

Saat 13.00

Uğur Mumcu Kültür ve
Sanat Merkezi

Eğitmenler:

Özgür Öztan
BAYER - Ruhsatlandırma ve
Geliştirme Müdürü
Veli Can İlgün
BAYER - Satış Yöneticisi

DR. MUSTAFA ŞAHİN
BORNOVA BELEDİYE BAŞKANI

Bornova
Belediyesi

Bize Ulaşın;
0 232 999 19 19

EU MEVZUATINA VE NOP STANDARDINA GÖRE ORGANİK BİTKİSEL ÜRETİM KURALLARI BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ

27 Mart 2022 09:00-17:00

Yer: ZMO İzmir Şube Lokal ve
Eğitim Merkezi

Eğitmen: Handan GÜVEN
Yasemin ÖZHAN

Eğitim Bedeli: Oda Üyeleri için 350 TL
Oda Üyesi Olmayanlar için 500 TL

Eğitime katılmak isteyenler şubemizi
arayarak bilgi alabilir ve kayıt yaptırabilir.

Kompost Yapımı Eğitimi

Eğitmen: Mehmet Pakkaner
Ziraat Mühendisi

25 Mayıs 2022

Saat 17.00

Bornova Belediyesi Kültür Merkezi
Nikah Salonu

DR. MUSTAFA ŞAHİN
BORNOVA BELEDİYE BAŞKANI

Bornova
Belediyesi

Bize Ulaşın;
0 232 999 19 19

Basınçlı Sulama Sistemlerinin Destekleme Programlarından Yararlanmaya Yönelik Projelendirme Esasları Eğitimi

Eğitmen:

Prof.Dr. Mehmet Ali UL

31 Mayıs 2022
Saat: 10:00

YER:
Ziraat Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi

Kayıt: 02324220068
Ücret : 150 ₺

İSTİRİDYE MANTARI YETİŞTİRİCİLİĞİ EĞİTİMİ

Konuşmacı:
Öğr. Gör. Dr. Mehmet ÇETİN
Ege Üniversitesi Bergama M.Y.O.
Mantarçılık Programı Öğretim Görevlisi

10 Haziran 2022 Cuma 10.00
Efes Tarlası Yaşam Köyü 17.00

Sertifika almak için kayıt yaptırmak gereklidir.
Kayıt: Selbim 444 8 892

TIBBİ - AROMATİK BİTKİLERİN ÜRETİMİ EĞİTİMİ

8. Kırsal Kalkınmadaki Önemi

Konuşmacı:
Dr. Hüseyin AKDEMİR
Yüksek Ziraat Mühendisi

17 Haziran 2022 Cuma 10.00
Efes Tarlası Yaşam Köyü 17.00

Sertifika almak için kayıt yaptırmak gereklidir.
Kayıt: Selbim 444 8 892

ARICILIK EĞİTİMİ

Konuşmacı:
Üzeyir KARACA
Yüksek Ziraat Mühendisi
Z.M.O. İzmir Şb. Yönetim Kurulu Üyesi

24 Haziran 2022 Cuma 10.00
Efes Tarlası Yaşam Köyü 17.00

Sertifika almak için kayıt yaptırmak gereklidir.
Kayıt: Selbim 444 8 892

1088

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR TERZİLER V

21-22 Mart tarihlerinde Fuar İzmir'de düzenlenen Ege Kariyer Fuarına katılarak, Ziraat Mühendisleri Odasını üniversite öğrencilerine tanıttık.

EGEAF^{'22}
ege bölgesi kariyer fuarı

1 MAYIS EMEK VE DAYANIŐMA GÜNÜ'NÜ COŐKUYLA KUTLADIK

COVID-19 NEDENİYLE 1 MAYIS KUTLAMALARINA VERİLEN İKİ SENE ARANIN ARDINDAN MESLEKTAŐLARIMIZLA CUMHURİYET MEYDANINDA BULUŐARAK GÜNDOĐDU MEYDANINA YÜRÜDÜK.

GELENEKSEL EMEKLİLER GÜNÜ

17 MAYIS SALI GÜNÜ ŞUBE LOKALİMİZDE GERÇEKLEŞTİRDİĞİMİZ GELENEKSEL EMEKLİLER GÜNÜ ETKİNLİĞİNDE, PANDEMİNİN ARDINDAN EMEKLİ ÜYELERİMİZLE TEKRAR BİR ARADA OLMANIN MUTLULUĞUNU YAŞADIK.

BASINDA ŞUBEMİZ

0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000
4567890 www
Aaaaa bbbbbb dddd rrrrr yyyyy uuuuuu ooo pp mmmmmmm
sssss xxxx ggggggg hhhh ppppp eeeeee aa ssssssssssss rrrrrrr
www hhhhh 00000 qqqqq www dddddd eeeeeee wwwwww ffff

Tezgâhlarda fiyatları müsilaj belirleyecek

1 Eylül'de av yasaklarının bitişiyle birlikte yeniden hareketlenecek balık tezgâhlarının bu yıl Marmara'da yaşanan müsilaj olayı nedeniyle geçen yıla göre daha sıkıntılı bir açılış yapması bekleniyor. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu üyesi ve Su Ürünleri Yüksek Mühendisi Ekim Özal, yeni sezon için yaptığı değerlendirmede Karadeniz ve Marmara'da oluşacak tablonun dolaylı yoldan Ege'ye de yansıtacağını belirtti. Ekim Özal, geçen aylar boyunca tartışılan müsilajın

(deniz salyası) balıkçılık alanına olası etkilerini de şöyle özetledi: "Ege'de levrek, çipura ağırlıklı. Bunun dışında genellikle tercih edilen hamsi ise yine Karadeniz ve Marmara'dan sardalya da Kuzey Ege'den gelecektir. Şu anda avcılık henüz fiilen başlamadığı için manzarayı bilemiyoruz. Yılın ilk aylarında uygulanan hamsi avı yasaklarının popülasyonu etkilerini av sezonunun başlamasıyla göreceğiz. Yakın zamanda yaşadığımız müsilaj olayı ile ilgili Kuzey Ege ya da Güney Ege'de şimdilik bir sıkıntı yok. Marmara'da çözümü için

gerekli adımlar atıldı. Marmara'daki müsilaj tehdidinden kaynaklı bir sorun yaşayıp yaşamayacağımızı ancak av yasakları kalktıktan sonraki ilk hafta göreceğiz. Balık bolluğu ve balık fiyatları ancak o zaman netleşecektir. Tezgâhlardaki etiketler ve balık Marmara'dan gelecek habere bağlı durumda. Ülkemizde tüketicilerin en çok tercih ettiği balık olan hamsinin fiyatını ağların doluluğu belirleyecektir. Balıkçı avlanamaz ve ağları boş dönerser fiyatlar ister istemez yükselir. Bu durumda tezgâhlarda yeteri kadar hamsi de olmayacaktır."

Tarımda üretici odaklı sistemi kurmalıyız

Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi İpek Topuzoğlu, çiftçinin ayakta kalmasının iktidar değişikliklerinden etkilenmeyen üretici odaklı sistemle mümkün olduğunu söylüyor

İpek Topuzoğlu

RÖPORTAJ
Sinan KESKİN

■ TÜRKİYE, uzun yıllardan bu yana ithalata dayalı bir tarım politikası uyguluyor. Enflasyonun temel nedeni tarım ürünleriymiş gibi üretici fiyatları baskı altında tutuluyor, dışa bağımlı olduğumuz girdi fiyatları artmaya devam ediyor. Kâr etmek bir yana zarar etmeye başlayan üreticiler üretimden vazgeçmek zorunda kalıyor. Bu süreçte iyi denetlenmemiş ve planlanmamış pek çok tarımsal yatırıma hibeler ve düşük faizli krediler ile hatalı kaynak aktarımları yapıyor. Bu yatırımların bir kısmı tamamlanamazken bir kısmı da beklenen verimliliği sağlayamıyor. 'Kendi kendine yeten bir ülkeden', topraktan, üretimden uzaklaşan bir topluma dönüştük. Anavatani bu topraklar olan ürünleri bile ithal eder hale geldik. Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi İpek Topuzoğlu ile Türkiye'de tarımın geldiği noktayı ve çözüm yollarını konuştuk. ■ 13TE

GIDA FİYATLARI İÇİN ÇÖZÜM MİLLİ ÜRETİM!

Yükselen gıda fiyatlarını düşürmenin yolunun üretimden geçtiğini belirten uzmanlar, yerli ve milli üretim vurgusu yaparak çiftçinin desteklenmesi gerektiğini söyledi

YERLİ VE MİLLİ ÜRETİM

Dolar kurunun yükselmesiyle beraber market çalışanları etiket değiştirme yarışına girerken, bir anda doların 6 TL düşmesine rağmen etiket fiyatlarını sabit tutuyor. Bu duruma isyan eden vatandaşlar, etiket fiyatlarının da düşürülmesini istiyor ancak Gıda Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Uğur Toprak, dolar yüksekken alınan hammaddenin elde edilen ürün fiyatlarının bir anda düşürülmesinin mümkün olmadığını söyledi. Yerli ve milli üretim vurgusu yapan Uğur Toprak, "Gıda fiyatlarını düşürmek istiyorsak, kendi öz kaynaklarımıza dönerek üretim yapmalıyız" diye konuştu.

Uğur TOPRAK

Hakan ÇAKICI

AKLIMIZLA DALGA GEÇİYORLAR

Artan girdi maliyetleriyle çiftçinin üretimden uzaklaştığını söyleyen Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Dr. Hakan Çakıcı ise "Gıda fiyatlarını düşürmek istiyorsak çiftçiyi-üreticiyi yüksek girdi maliyetlerinden kurtarmalıyız" dedi. Marketlerin fiyatlarında acilen güncellemeye gitmesi gerektiğini dile getiren bir vatandaş ise "Dolar bir günde 6 TL düştü, aynı markete gidiyorum etiket fiyatları aynı, değişen bir şey yok. Yani gerçekten bizim aklımızla dalga geçiyorlar. Dolar fiyatları nasıl düşüyorsa gıda fiyatlarının da düşürülmesini istiyoruz" diye konuştu.

>> 3. SAYFADA

ÖNCE ÜRETİM SIKINTISININ ÇÖZÜLMESİ LAZIM GIDADA KDV İNDİRİMİ SADECE MAKYAJ OLDU

İzmir'de ziraat ve gıda alanındaki oda başkanları, gıda ürünlerinde KDV indirimi kararını değerlendirdi; üreticinin maliyetleri düşürülmediği sürece söz konusu indirimin sadece geçici bir çözüm olacağını işaret etti

KISA VADEDE ÇÖZÜM

ÜST öste gelen fabrika zamlarına tepkileri ardından temel gıda ürünlerinde KDV yüzde 8 den yüzde 6'ya indirildi. İzmir'deki ziraat ve gıda alanındaki oda başkanları bu durumun uzun vadede çözüm olmayacağına işaret etti; bu haliyle indirimin sadece makyaj olduğunu söyledi. ZMO İzmir Şube Başkanı Çakıcı, "Ardı ardına destekleyecek önlemler almak" dedi.

ÇÖZÜME DAYALI POLİTİKA

MENEMEN Ziraat Odası Başkanı Karagöçlü ise "Gübre, ilaç ve makine... Bunlarda indirim olmazsa bize hiçbir yarar yok" dedi. Selyuk Ziraat Odası Başkanı Erdal, "Üreticinin maliyeti düşülürse KDV indirimine gerek bile kalmaz" derken GMO İzmir Şube Başkanı Uğur Toprak, "Uzun vadede bir çözüm için üretime dayalı gıda politikası uygulanması lazım" ifadesini kullandı. 1 Temmuz İhtisas 7'ye

haber

18 Haziran 2022 • Cumartesi

6

GIDADA YÜKSEK ENFLASYON kamucu tarımla çözülür

Tarım Bakanı Kirişçi'nin Venezuela'da buğday üretimine başlanacağını duyurmasına ilişkin konuşan ZMO İzmir Şube Başkanı Çakıcı, "Projenin yürüme ihtimali çok zor. Gıda krizi kamusal tarım politikasıyla çözülür" dedi.

◆ Kanaat önderleri, çiftçilerin tarımda dijital teknolojilere adaptasyon sağlayabilmesi için devlet desteğinin şart olduğunu ifade ettiler

Çiftçi dijitalleşme yatırımına ön yargılı yaklaşıyor

Tarımda dijitalleşmeye uyum sağlayan çiftçiler, etkin sulama, gübreleme ve tarımsal ilaçlama konularında bir adım öne çıkıyor. Türkiye'deki çiftçilerin yüzde 80'ini oluşturan küçük üreticiler, dijital yatırımlara ön yargılı yaklaştıkları için tarımda teknoloji yatırımları yavaş ilerliyor.

"Şekilsel atamalara itirazımız var!"

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın sadece 523 Ziraat Mühendisi, 51 su ürünleri mühendisi, 15 balıkçılık teknolojisi mühendisi atanması yapacağını açıklaması 2 yıldır atanmayı bekleyen meslektaşlarımızın tepkisini çekti.

Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suiçmez, Tarım ve Orman Bakanlığı'na ilan edilen sayılarda mühendisin atanacak olması bizler için müjde değil. Biz verilmiş sözler doğrultusunda en az **3 bin** Ziraat mühendisinin ilk etapta ve daha sonra kısa süreli aralıklarla yeterli sayıda ziraat mühendisinin kamuya atanmasını talep ediyoruz ve bu talebimizin de sonuna kadar arkasındayız.

"SÖZLEŞMELİ PERSONEL DEĞİL, DEVLETİN MEMURU OLARAK ÇALIŞACAK ATAMA İSTİYORUZ"

Biz sözleşmeli güvencesiz personel değil, kamuda iktidarların değil, devletin memuru olarak çalışacak halkımıza tarafsız güvenilir hizmet verecek tarlada, bahçede, ahırda bilimi, tekniği çiftçiyle toprakla ülkemizin insanıyla buluşturacak kadrolu Ziraat Mühendislerinin, Su Ürünleri Mühendislerinin atanmasını talep ediyoruz.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERSONEL ALIM

Bakanlığımız taşra teşkilatında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/B maddesi kapsamında istihdam edilmek üzere toplam 1.800 sözleşmeli personel alımı yapılacaktır. Tercihlerin ÖSYM Başkanlığınca 2-9 Haziran 2022 tarihleri arasında alınması planlanmaktadır. Alınacak personel dağılımı aşağıda yer almaktadır.

ZİRAAT MÜHENDİSİ	523	23	KİMYAGER
VETERİNER HEKİM	392	23	BİYOLOG
GIDA MÜHENDİSİ	135	10	VETERİNER SAĞLIK TEKNİKERİ
ORMAN MÜHENDİSİ	86	10	ZİRAAT TEKNİKER
SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ	51	3	VETERİNER SAĞLIK TEKNİSYEN
BALIKÇILIK TEKNOLOJİSİ MÜHENDİSİ	15	3	ZİRAAT TEKNİSYEN
HARİTA MÜHENDİSİ	7	182	BÜRO PERSONELİ
AVUKAT	24	190	ORMAN MUHAFAZA MEMURU
LABORANT	23	100	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ

**TOPLAM 1.800
SÖZLEŞMELİ PERSONEL**

**Şekilsel atamalara itirazımız var.
İlk aşamada en az
3000 Ziraat Mühendisi
sözleşmeli değil kadrolu atanmalı.**

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

EKOLOJİ-TARIM-GIDA EKSENİNDE ODAMIZIN KENT GÜNDEMİ

Son yıllarda kapitalizmin, emek sömürsü yanında doğa sömürsünü de hissedilir derecede arttığını görüyoruz. Bu sömürü günümüzde eko-kırım seviyesine ulaşmış durumda. Ülkenin dört bir yanını sermayenin maden, taş ocağı, enerji, inşaat, turizm yatırımları sarmış vaziyette. Verimli toprakların yanı sıra koskoca bir doğa, sermayenin tahakkümü altında yok oluyor. Böyle bir ortamda doğayla iç içe geçen mesleklerin başında gelen ziraat mühendisliğinin ve ziraat mühendislerinin bu eko-kırım karşısında aldıkları pozisyonun önemi de artıyor. Ziraat mühendisleri adına bu pozisyon alışı en görünür kılan kurumun ise Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) olduğunu söyleyebiliriz. Kapitalizmin meslekleri de şekillendirdiği ve tahakkümü altına aldığı da göz önünde bulundurursak, TMMOB'ye bağlı odaların ve tabii ki ZMO'nun kendi tarihsel (ve belki de tarih üstü) kodları nedeniyle kapitalist paradigma karşısında konumlanarak egemen sınıflar karşısında toplumun çıkarlarını önceleyen bakışı daha da değerli bir hal alıyor.

ZMO İzmir Şubesi de bu bakış açısı ve duruşuyla mesleğin ve meslektaşların hak ve sorumluluklarının takibinin yanı sıra, İzmir özelinde gündeme gelen; doğa tahribatına, tarım arazilerinin yitirilmesine ve sosyo-ekonomik olumsuzluklara neden olabilecek, bu yönleriyle kent suçu olarak nitelendirilebilecek birçok plan-proje ve politikanın karşısında durmayı ve mücadele etmeyi kendisine misyon edinmiş mesleki bir demokratik kitle örgütüdür. Dolayısıyla ekoloji-tarım-gıda ekseninde, kentin ve ZMO İzmir Şubesinin kesişen gündemine ilişkin düşüncelerimizi başlıklar halinde paylaşmayı da bu misyonun bir parçası olarak görüyoruz. Aslında başlıkların sayısının artırılabilceğinin bilincindeyiz, ancak İzmir'in gündeminde tuttuğu yer, ölçek olarak kapladığı alan, yaratabileceği ekolojik ve sosyo-ekonomik sorunlar bakımından öne çıkan proje ve uygulamaları yazıya dahil etmenin daha uygun olacağı düşünülerek yazıda; İnciraltı Projesi, Çeşme-Urla Turizm Bölgesi Projesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri ve tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı başlıklarında değerlendirmelere yer verilmiştir.

İnciraltı Projesi

Ekonomik kaygıların, ekolojik kaygılara baskın çıkması sonucu geri dönülemeyecek biçimde tüketilen ülkemizin ve yerküremizin en zengin varlığı olan topraklarımız, ciddi bir tehdit altındadır. Kentimizde İnciraltı da bu tehdidin günümüzde en yoğun yaşandığı bölge konumundadır. Çeşme otobanının yapımı sonrasında ilk defa 1990'lı yıllarda dillendirilmeye başlanan İnciraltı'nın rant amaçlı kullanımı konusundaki tartışmalar 2000'li yıllarla birlikte artmıştır. Konu, başlangıcından beri TMMOB çatısı altındaki odaların oluşturduğu İl Koordinasyon Kurulu'nun gündeminde olmuştur. 9-12 Kasım 2006 tarihlerinde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen ve Ahmet Pıştina Kent Arşivi ve Müzesi'nde yapılan "İnciraltının Geleceğini Birlikte Kuralım " toplantısı ile gündeme taşınan bölgenin imara açılma istekleri devam etmektedir. Daha önceleri Expo-2015 üzerinden sürdürülen rant politikaları günümüzde Sağlık Turizmi adı altında devam ettirilmek istenmekte ve bölgenin imara açılması için bir takım çabalar gündeme gelmektedir.

Oysa, yapılması gerekenler arasında, kararlı bir tavırla bölgenin tarımsal niteliğinin korunması, sulama ve drenaj çalışmalarının yapılması, bölge üreticilerinin desteklenmesi ve teşviki, arazi spekülasyonlarının önüne geçilmesi gelmelidir. Esasen sorun, arazinin tarımsal niteliği ile ilgili değildir. Sorunun özünde, İzmir'in nefes aldığı ve kent ikliminin sağlandığı, kent peyzajını güçlendiren bu çok önemli alanda, "rant amaçlı yüksek yoğunlukta yapılaşma arzusu" yatmaktadır.

Expo sürecinde bölgenin tarım dışına çıkartılması konusunda odamızın 2010 yılında açtığı davada bilirkişiler ders niteliğinde bir rapor sunmuştur. Bilirkişiler raporda özetle; "...dava konusu arazileri de içeren kuzey (kıyı) bölümlerin ise sulama olanaklarına bağlı olarak günümüze kadar sulu tarım ve kuru tarım arazisi olarak kullanıldığı, incelenen alan bütünü ve yakın çevresi içinde yer alan Narlıdere'de narenciye ve çiçekçiliğin en büyük gelir kaynaklarını oluşturduğu, bölgenin en büyük narenciye bahçelerine sahip Narlıdere'nin, sera çiçekçiliğinin de önemli merkezlerinden birini oluşturmakta olduğu, İlçe'de sanayi tesisleri bulunmadığı, Balçova'nın ekonomisinin ise daha çok turizme dayandığı, Agamemnon kaplıcaları ve çevresindeki turistik otellerin ilçenin en önemli ekonomik girdisini oluşturduğu, ayrıca mesire yerleri ve İzmir'in tek yat limanının bu ilçede bulunmakta ve ilçe ekonomisine önemli katkılar sağlamakta olduğu, ilçenin dava konusu arazileri de içeren bölümlerinde ise tarımsal üretimin hala devam ettiği, günümüzde kendiliğinden oluşan zayıf bir agro-turizm yapılanması görüldüğü, üreticinin ürünlerini yerinde perakende olarak pazarlamaya çalıştığı, çiçek üretiminin önemli bir bölümünün yine Balçova ilçesinde bulunan ve İzmir'in tek çiçek mezarında pazarlanmakta olduğu, Güzelbahçe'de ise tarım, seracılık, narenciye, zeytincilik ve bağcılık dallarında tarım yapıldığı, seralarda genellikle kesme çiçek üretiminin ağırlıkta olduğu, ilçede yetişen sera çiçeklerinin, sebze ve narenciye ürünlerinin yurtdışına ihraç edildiği"ni ifade etmişlerdir.

2011 yılındaki bu rapor hala geçerliliğini korumaktadır. Odamızın açtığı bu davanın sonucunda İzmir 4. İdare Mahkemesi tarafından verilen kararla bölgenin tarım dışı amaçla kullanımı kararını içeren Toprak Koruma Kurulu Kararı iptal edilmiştir. 2020 yılında geldiğimiz noktada ise yine bölgenin sağlık turizmi amaçlı planlanmak istendiği önce kamuoyuna ısıtılarak getirilmiş, bölgenin çözümsüz ve atıl bir alan olduğu, tarımsal aktivitelerin yapılamadığı, tarımsal özelliğinin yitirildiği, hatta bölgede binlerce yıldır var olan jeotermalin tarımı bitirdiği, kaçak yapılaşmaya açıldığı gibi hiçbir bilimsel temele dayanmayan gerekçeler ile kamuoyu yaratılmaya çalışılmış, bunun içinde kamu kurumlarının görüşleri olduğu öne sürülerek siyasi bir ortam oluşturulmuş ve en sonunda Çevre Şehircilik Bakanlığı tarafından Koruma Amaçlı İmar Planı yapılması amacıyla planlama süreci başlatılmıştır.

Süreç 2020 yılı Eylül ayında İl Toprak Koruma Kurulunun da gündemine gelmiş ve sadece odamız olumsuz görüş bildirmiştir. Bölge, Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü tarafından Mutlak, Özel Ürün veya Dikili tarım arazi olarak belirlendiği için konu İl Toprak Koruma Kurulu gündemine alınmıştır. Kasıtlı olarak uzun süredir bakım yapılmayan meyve bahçeleri ve seralar gösterilerek atıl alan savı güçlendirilmek istenmektedir. İnciraltı Türkiye'nin üçüncü büyük kenti olan ve kent içi yeşil alan bakımından sıkıntılara sahip İzmir için vazgeçilmez karbon yutak alanıdır. Alana yapılacak her müdahale bölgenin bütünsel koruma anlayışından uzaklaşarak bitişiğinde bulunan İnciraltı Kent Ormanı ve İnciraltı Lagünü için bir tehdit oluşturacaktır. Bölgedeki sulak alanlar (lagünler) su dengesini koruyan birer tampon niteliği taşımaktadır. Bu hassas dengenin yapılaşma ile daha çok bozulacağı bir gerçektir. Bu durumda olası su baskınları bölge için ciddi tehdit oluşturacak noktaya gelecektir. İzmir'e esas deprem zararını verebilecek olan İzmir Fayının da tam bu bölgeden geçtiği düşünüldüğünde bölgenin tarım dışına çıkartılarak yapılaşmaya açılması sonucunda oluşacak felaketin boyutlarını düşünmek bile istemiyoruz.

Çeşme-Urla Turizm Bölgesi Projesi

Özellikle İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerimizde uygulanan kontrolsüz yapılaşma ve talan süreçleri kentlerimizi yaşanmaz hale getirmiş, son yıllarda İzmir kentine olan yaşam göçünü ve talebi de arttırmıştır. Bu süreçte kentimize ve bölgemize yönelik yürütülen “yeni bir proje” çalışması ile “Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” ilanı ile karşılaştık.

Proje yaklaşımı ile, zengin turistlerin alanı kullanması istenmektedir. Yüksek gelir gruplarına yönelik olarak kurgulanan yapılaşmada ne yazık ki İzmirliilerin kullanımı olamayacaktır. Bu durumda yarımadanın neredeyse %55'lik bir kısmı ev sahibinin kullanımından alınıp varlıklı turistlerin gelmesi ve kullanması için otel sahiplerine Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un tanımıyla “parsel parsel” satılacaktır. Alaçatı bu şekilde soylulaştırılmışken benzeri rant kaynaklı kârın yarımadanın %55'lik kısmına yayılması önerilmektedir.

Süreç içerisinde toplantılar silsilesi gerçekleştirilmiş, TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulumuz tarafından yapılan değerlendirme kapsamında Odalarımız da toplantılara katılmış ve projenin yaratacağı etkilere ilişkin görüşlerimiz dile getirilmiştir. Toplantılar kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bölgeye ilişkin bir proje çalışması olmadığı, bölge turizminin 12 aya çıkarılması ve sürdürülebilir turizm ve planlama anlayışı ile çalışmaların ortak yürütülmesi yönündeki görüşler aktarılmış olsa da; planlanan yatırımlara ilişkin gerçekleşen dört toplantıda da Odalarımızın görüşlerinin değerlendirmeye alınmamış ve onlarca bilim insanıyla çalışma yapıldığı söylenmesine rağmen TMMOB'un hazırlandığı rapor dışında hala başka herhangi bir bilgi, belge, değerlendirme çalışması sunulmamıştır.

İzmir İli Arazi Sınıflaması Projesi (İzmir İl Özel İdaresi vd, 2015) ile belirlenen arazi sınıflarına göre, İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (ÇKTKGB) ilan edilen alanda toplam 7.800 dekar tarım alanı bulunmaktadır. ÇKTKGB alanının 20.000 dekarı denizsel alandır. Dolayısıyla doğrudan hem bitkisel üretimin yapıldığı hem de balıkçılık faaliyetlerinin yürütüldüğü bu alanda yapılacak Turizm Tesisleri geri dönülemez olumsuz sonuçlara sebep olacaktır. Aynı zamanda tarımsal ürünlerin tat, kalite, doku gibi özelliklerini sadece yetiştikleri topraktan ve bitki çeşidinden değil aynı zamanda ekosistemden aldığı bilinen bilimsel bir gerçektir. Bu projenin de ekosisteme zarar vereceği ve bir ekolojik talan olduğu gerçeği ile Odamız projenin tamamen karşısında mücadele etmektedir.

Bölgede hayata geçirileceği söylenen Agro-Turizm faaliyetleri "insanların dinleme veya eğitim amaçlı, tarım ürünlerini ve faaliyetlerini tanıtmak ve böylece tarımsal üretimi kesmeden ilave gelir elde etmek için" sunulan iş anlamına gelmektedir. Bu terim bir ziyaretçinin tarım alanı çevresinde düzenli bir şekilde konaklaması, rekreasyon ve boş zaman amaçlı tarımsal sürece katılmasıyla tanımlanmaktadır. Dolayısıyla Agro-Turizm insan ve yapı yoğunluğunun olmadığı, çiftlik ve doğal tarımsal alanlarda yapılmalıdır ki amacına ulaşsın. Yapılaşmanın baskısı altında, otel ve turizm faaliyetlerinin yoğun olarak yürütüldüğü alanlarda yapıldığı takdirde hobi bahçesi sıfatını geçemez. Ayrıca Turizm Bakanlığı bünyesinde kırsal turizm tanımı henüz olmadığı için, bu boşluktan yararlanmaya çalışılarak sıradan turizm yatırımları kırsal turizm tesisi olarak ruhsatlandırabilmektedir. Unutulmamalıdır ki gerek bölgesel gerek ülkesel anlamda bir konuda istihdam ve kalkınma amacıyla kaynak yaratırken yenilenemeyen doğal kaynak olan topraklarımızın üretim kapasitelerinin yok edilerek üzerine binaların yapılması "kaş yapayım derken göz çıkarmak"tır.

Devletin Kurumlarının ve Kuruluşlarının görüşü alınmadan yaklaşık 160.000 dekarlık çok büyük bir alanı Turizm Bölgesi ilan etmek sürdürülebilirlikten uzaktır. Bölgedeki tarımsal alanları, doğal sit alanlarını, endemik türler bulunduran ormanlık alanları, vatandaşların özgürce erişebileceği ve kanunlarla kamu kullanımına ayrılmış olan koy ve plajları, turizm tesislerine ve işletmelerine göre planlamak geleceğimize vurulacak en büyük darbelerden birisidir.

Tarım Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımı

Toprak, üzerinde tüm canlıların barınıp yaşadığı, insan ve hayvan beslenmesi için gerekli ürünlerin yetiştiği yaşayan canlı bir varlıktır ve yaşamın kaynağıdır. Toprak, hava, su ve diğer doğal varlıklar gibi insan yaşamı için önem taşıyan kısıtlı bir değer, doğal değişim döngüsü içinde atıkların emilmesini sağlayan bir filtre, organizmalar için genetik bir rezervuar, madenler ve suyun saklanması için bir depo, sosyo-ekonomik faaliyetler için mekânsal bir temel, tarihi, kültürel mirasımızı gözetken bir unsurdur.

Toprağın doğal oluşum sürecini değiştirmek olanaksız olduğu gibi, teknolojik usullerle yapay üretilmesi de mümkün değildir. Kaybedilmesi halinde yerine başka bir kaynak da kullanılamaz. Toprağın oluşumu üzerinde olduğu ana materyal ve kayaç türüne, iklime, topoğrafyaya ve barındırdığı organizmalara bağlı olduğu gibi oluşumdaki en önemli faktör zamandır. 1 cm toprağın oluşabilmesi için geçen süre tüm bu faktörlere bağlı olarak 200 ile 1000 yıl arasındadır. Ortalama 1 cm toprağın oluşma sürecini 500 yıl olarak kabul etsek bir yapı için feda ettiğimiz süreci anlamak zor olmasa gerek.

O yüzden yerleşimden-sanayiye, turizmden-ulaşıma kadar arazi kullanan tüm fiziki yatırım süreçlerinin sonunda toprak yok olurken, arazi kullandığı halde toprağı yok etmeyen ve onu ekonomik kılan tek üretim faaliyeti türü “tarım”dır.

2004 yılında ülkemizdeki tarımsal üretim yapılan arazi varlığımız TÜİK verilerine göre 26.593.178 hektar iken, gerek ekim dikimden vazgeçilerek gerekse kentleşme ve sanayiye açılma sebebi ile tarımsal üretimden koparılmalar sonucunda 2020 yılında tarımsal üretim yapılan arazi varlığımız 23.136.583 hektara düşmüştür. Tarımdan ve üretimden uzaklaştırılan bu 3.456.594 hektar arazi Konya hariç tüm illerimizin yüzölçümünden daha büyüktür ki Konya ilimizin yüzölçümü de 4 milyon hektardır.

Bölgemize geldiğimiz zaman ise İzmir ilinde 2004 yılındaki tarımsal üretim yapılan arazi varlığımız yine TÜİK verilerine göre; 351.440 hektar iken bu alan 2020 yılında 325.500 hektar düşmüştür. Son 16 yılda tarımsal üretimden kopardığımız arazi varlığımız 26 bin hektara yaklaşmıştır. Bu alan ise 25.000 hektarlık Foça ilçesinin tamamından daha büyük, Çeşme (28.500 ha)’den biraz daha küçüktür. Balçova, Narlıdere, Güzelbahçe, Konak, Bayraklı ve Karşıyaka ilçelerinin toplam yüzölçümüne karşılık gelmektedir. Bu aralar gündemde olan Çeşme-Urla projesi ile 780 hektar, İnciraltı planlaması ile de 700 hektarlık alanların eklenmek istenmesi düşünüldüğünde sadece İzmir’de tarımsal arazi varlığımızın son 16 yılda %10’dan fazla olacak kaybını göz ardı edemeyiz. Tabi bu bahsettiklerimiz bitkisel üretim için kaybettiğimiz topraklarımız. Sadece Bergama Alibeyli’de Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi yapmak için 250 hektar meramız vasıf değişikliği yapılarak OSB’ye tahsis edilmiştir. Ayrıca tarımsal tesis olarak geçen ancak betonlaştırılan Soğuk Hava Depoları, tarımsal amaçlı depolar, hayvancılık tesisleri kaybettiğimiz bu alanlara dahil değildir. Bu kayıplarda eklendiği zaman durumun vahameti daha da artmaktadır.

Ne yazık ki son yıllardaki yanlış tarım politikaları çiftçiyi üretimden uzaklaştırmış, ürettiğinden kazanamama ve geleceğini kuramama durumuna sokmuştur. 2005 yılında çıkartılan 5403 sayılı Toprak Koruma Kanununun 13. maddesinde yer alan, tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmasına olanak veren istisnalar, yasanın amacı ile çelişmektedir. Yasanın adı ve amacı; toprağın ve özellikle tarım toprağının korunması olduğu halde, 13. madde ile olası her durumda tarım arazileri amaç dışı kullanıma açılmaktadır. Benzinlikten otele, fabrikadan alveriş merkezine, lojistik-depolama alanlarından maden sahalarına aklımıza gelen her konuda bakanlıkların “kamu yararı” kararı vermesi kanunu aşmanın yolu olmuştur.

Sanayi kuruluşları genellikle su kaynaklarına yakın, ulaşımı kolay ve zemini düz yerleri tercih etmektedir. Bu nedenle ovaların yakınında ve içerisine tarımı ilgilendirmeyen sanayi kuruluşları kurulmakta, sanayilerin atık yönetimini uygun yapmaması nedeniyle de ovalar atık sulardan ve emisyonlardan kaynaklanan kirlenmeye maruz kalmaktadır. Belediyelerin sık sık ilave imar alanları açmak suretiyle, mevcut sahaların kabul edilebilir değerleri aşması sonucu tarım alanlarının kaybı artmaktadır. Ayrıca kum ocakları ile maden sahalarının kapasite genişletme istekleri ile tarım arazilerinin yok edilmesi de ayrı bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

Anayasa'nın 44 ve 45. maddelerine göre koruma altına alınan ve koruma görevi devlete yüklenen tarım toprakları, mera ve orman alanlarının, devletin kendi resmi belgelerinde belirttiği amacı dışına çıkarılarak yapılaşmaya açılan miktarı ürkütücüdür ve Anayasanın ilgili maddelerinin çiğnenmesinin resmi bir itirafıdır. Türkiye dünyada tarıma açılacak arazisi kalmayan 19 ülkeden biri sayılmaktadır. 1 gram kuru tarım toprağında 100 milyon ile bir milyar arasında organizma yaşamaktadır. Yok edilen tarım toprağı aslında binlerce yılda oluşmuş, hayat bulmuş bir canlı varlıktır.

Yine Toprak Koruma Kanununda yer alan ve kanunun çıktığı 2005 yılından beri yapılmayan Arazi Kullanım Planlamaları, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına ve de ardından yapılması gereken ürün planlamalarının yapılmaması çiftçiyi tek başına bırakmakta, kazanamayan ve varlığını sürdüremeyen kırsalda yaşayan kesimi ellerindeki tek varlık olan arazilerini imara ve sanayiye açma yönünde arayışa sürüklemektedir.

Kısa vadeli çıkarlar uğruna, tarım topraklarının amaç dışı kullanılmasına bir son verilmesi için, bugünkü kararlarda hiçbir sorumluluğu ve etkisi olmayan gelecek kuşakların refahına ve sağlıklı bir çevrede yaşama haklarına, ortak geleceğimize bir saygının gereği olarak, kamu yöneticileri Anayasa ve ilgili Yasalarla yüklenmiş tarım topraklarını koruma görevlerini yerine getirmek zorundadır.

Bu koruma görevi aslında Toprak Koruma Kanununa göre her ilde Valilik Başkanlığında kurulan İl Toprak Koruma Kurullarının asli görevidir. Kurulu oluşturan 10 üye kurumun 7 tanesi kamu kurumu olup, Valiliğe bağlıdır. Yalnızca Ziraat Mühendisleri Odası, Ziraat Odası ve TEMA/Ziraat Yük. Müh. Birliği özerk kurumlardır. Kurulun çalışmalarına baktığımız zaman ne yazık ki İl Toprak Koruma Kurullarının işi Kanundaki 13. İstisnalar maddesini hep uygulamak yönünde olmuştur. Kurullarda Toprak konusunda uzman ziraat mühendislerinin azınlıkta olması, özerk ve bağımsız üyelerin yer almaması kararların çoğunlukla Bakanlıklar tarafından gelen talepleri uygun görmesine neden olmaktadır. Hâlbuki kurulun esas görevi gerçek-üstün kamu yararını irdeleyerek karar vermesidir.

Son yıllarda tarım topraklarının amaç dışı kullanımına örnek teşkil edecek uygulamalardan birisi de "hobi bahçeciliği"dir. Özellikle pandemi sonrası kentlerin sıkışmışlığından kaçmak isteyen insanların kırsala dönme eğilimi her geçen gün artmaktadır. Ancak bu isteğe rağmen ekonomik ve ailevi kaygılar nedeniyle birçok kişinin kent yaşamından kopmak yerine, merkezlere yakın kırsal alanlara yöneldiğini gözlemliyoruz.

Bu durum 'hobi bahçeciliği' adı verilen sistemi her geçen gün büyütüyor. Sistem büyüdükçe de tarım arazileri bölünme ve ranta açılma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. Tarım üretiminden çok yazlık ev olarak kullanılmaya başlayan bu alanlarda kontrolsüz şekilde kullanılan ilaçlar, arazileri, yeraltı sularını tehdit etmekte, bununla birlikte çevredeki tarımsal faaliyeti de ciddi anlamda etkilemektedir.

Toprak koruma kanununda açıkça belirtilen miktarlar dışında arazilerin bölünebilmesi mümkün değildir. Aynı zamanda İmar Kanuna göre de bu tür yapılaşma mümkün değildir. Bir yandan tarımsal arazi büyüklüklerimizi arttırmaya çalışırken bir taraftan da sözde tarımsal üretim yapıyoruz denilerek yazlık veya 2. Konut olarak kullanılan bu hobi bahçelerinin hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır. Üstüne üstelik sadece bu işlemin kooperatif ya da tarımsal şirket çatısı altında yapılması kanunun da arkasından dolaşma çabalarıdır. Bu süreç içerisinde Tarım Bakanlığı da Odamız da özellikle bu kandırmacaya gelmemeleri konusunda halkı bilinçlendirme çalışmalarının içerisinde olmuş, bu alanlara yönelik yasal süreçleri başlatmıştır. Bu süreç sonunda yasal dayanağı olmayan "hobi bahçelerinin" ne yazık ki önümüzdeki günlerde yeni bir Çiftlik Bank vakası olarak karşımıza gelme ihtimali bulunmaktadır.

Odamız kaynağını Anayasadan alan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olup, üyelerinin tüm toplumsal, ekonomik ve mesleki sorunları ile doğrudan ilgilenmekle yükümlüdür. Ayrıca ülkemizin tarımsal kaynaklarının, topraklarının korunması için gereken her türlü girişimde bulunmakla yükümlüdür. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinin 6. Maddesine göre de; Ülke tarımı ve tarımsal üretim kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, işletilmesi ve verimli kılınması, kırsal nüfusun toplumsal ve ekonomik kalkınmasının sağlanması, kırsal ve tarımsal gelişime yönelik strateji, politika, program ve proje oluşturulması çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla her türlü girişim ve etkinlikte bulunmak, Odanın amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda Ziraat Mühendisleri Odası tarım topraklarının kaybına neden olacak her türlü düzenlemenin karşısındadır.

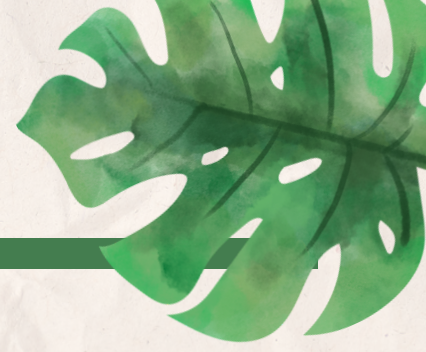
Bu sebeplerle Odamız kurullarda mesleğimizi, uzmanlığımızı öne alarak aklın ve bilimin ışığında tarımı, doğayı ve ekosistemi üstün kamu yararı gözeterek pozisyonunu belirlemektedir. Olumsuz görüş bildirdiği konuları da yargıya taşıyarak neredeyse açtığı tüm davaları kazanmış ve birçok ekolojik yıkım projesini durdurmuştur. Bundan sonraki süreçte de bu çizgisini değiştirmeden her alanda mücadelesini sürdürecektir.

**TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Yönetim Kurulu**

Not: Yazımız İzmir Büyükşehir Belediyesi Akdeniz Akademisi Yeniden Akdeniz (Eylül-2022/1)Bülteni Ekoloji Sayısında yayınlanmıştır. Derginin tamamına QR kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ TARIMI DA TEHDİT EDİYOR

DR.HAKAN ÇAKICI

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı

İklim değışikliği; karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değışikliğine ek olarak, küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değışiklikler olarak tanımlanmaktadır. Yıllardır dünyanın konuştuğu ama engellemek için gereken önlemlerin bir türlü alınmadığı iklim değışiği geri dönölmesi mümkün olmayan bir noktaya doğru hızla gidiyor. Bu nedenle artık iklim değışikliği değil, iklim krizi diyoruz.

Tüm sektörlerde yoğun üretim sürecinin çevreye ve atmosfere verdiği tahribatla, küresel ısınma ve iklim değışikliğinin yıkıcı etkileri artık ciddi boyutlarda hissedilmektedir. Bilindiği üzere küresel ısınma atmosfere salınan sera gazlarının etkisi ile ortaya çıkmaktadır. Dünyada enerji tüketimi, insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının açık ara en büyük kaynağı olup dünya çapında sera gazı emisyonlarının %73'ünden sorumludur. Enerji sektörünün haricinden emisyon üreten başlıca diğer alanlar, tarımsal faaliyetler (%12), arazi kullanımı, arazi kullanım değışikliği ve ormansızlaşma gibi ormancılık (%6,5) faaliyetleri; kimyasallar, çimento ve farklı endüstriyel süreçler (%5,6) ve düzenli depolama alanları ile atık suların da yer aldığı atıklardan (%3,2) oluşmaktadır. Küresel ısınma, iklimin dengesini bozarak birçok bölgede "iklim krizi" dediğimiz duruma sebep oluyor. Bunu durdurabilmek için sadece 10 senemiz kaldı. Eđer 10 yıl içinde küresel ısınmayı 1.5 derecenin altında tutamazsak, artık geri dönüşü olmayacak.

Çoğu insan bunu sadece hava sıcaklıklarının artması, buzulların erimesinden ibaret sanır. Ama küresel ısıtma normalde o bölgede hiç olmaması gereken soğuklara da sebep oluyor. Her gün dünyanın bir yerlerinde kasırgalara, sellere, orman yangınlarına, soğuk girdaplarına, donlara, yaz ortasında doluya yol açıyor. Şu anda bile iklim krizi on binlerce insanın yaşadığı yeri terk edip göç etmesine sebep oluyor. Birçok canlıyı ölüme mahkûm ediyor. Asıl adaletsizlik şu ki, krizin acısını onu asıl yaratan ülkeler çekmiyor, krizde en az etkisi olan gelişmemiş ülkeler çekiyor.

Ülkemizde İklim Krizinin Tarıma Etkileri

Tarım, bir taraftan iklim krizinden etkilenen, diğer taraftan da iklim krizine sebep olan faktörlerden biridir. Tarım, iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarının önemli bir kısmının oluşmasına katkıda bulunurken sera gazı azaltılmasını sağlamak için de önemli bir sektördür. Dolayısıyla tarım, potansiyel olarak hem sorunun hem de çözümün önemli bir parçasıdır.

Tarımsal üretim için toprak, su, güneş ışığı, sıcaklık ve oksijene ihtiyaç vardır. İklim, bu bileşenlerin hepsine etki eden dinamik bir bileşendir. Bu nedenle; iklim faktörünün tarım sektörü için yarattığı risk, içerdiği bilinmezlikler yüzünden çok yüksek seviyededir. Sıcaklık artışları, yağış farklılıkları ve aşırı hava olayları ile ortaya çıkan iklim değişikliği dünyanın çoğu bölgesinde bitkisel ve hayvansal üretim sistemlerini olumsuz etkilemektedir. Tarım sektörü ürün verimliliği, ürün deseni, azalan su kaynakları, artan sıcaklık ve gıda güvenliği bakımından iklim değişikliğinden en çok etkilenen ve bu değişikliğe neden olan sektörlerden biridir.

Bölgesel sıcaklık ve yağış rejimindeki değişiklikler ile ortaya çıkan kuraklık sonucunda, bitkinin su ihtiyacının karşılanamaması, yabancı ot, hastalık ve zararlı böcek artışı ile birlikte ürün veriminde ve kalitesinde azalmalar yaşanmaktadır. Bu da ürün deseninin değişmesine tarımın zorlaşmasına hatta arazilerin tarım dışına çıkmasına sebep olmaktadır. Bunun tersi düzensiz aşırı yağışlar ile erozyon tehlikesi artmaktadır.

Bunlarla birlikte topraktaki organik yapı zayıflamakta ve dolayısıyla bitki besin elementlerinde azalmalar görülmektedir. Toprak verimliliğinin azalmasıyla birlikte ise daha azotlu fazla kimyasal gübre kullanımı ile telafi edilmeye çalışılmakta, bu durum nitrat kirliliğine ve atmosfere bir sera gazı olan N₂O emisyonu salınımına sebep olmaktadır.

Bölgesel sıcaklık ve yağış rejimindeki değişiklikler doğal bitki örtüsünde değişikliklere ve biyo çeşitliliğin bozulmasına neden olmaktadır. Özellikle bozkır alanlarının genişlemesine ve mera alanlarının azalmasına neden olmaktadır.

İklim Krizinin Ülkemiz Tarımına Olası Etkileri

İklim krizinin en önemli etkisinin su döngüsü üzerinde olacağı tüm bilimsel raporlarda ispatlanmıştır. Araştırmalar 2025 yılından itibaren dünyada 3 milyardan fazla insanın su kıtlığı yaşayacağını ortaya koymaktadır. Su stresi yaşayan ülkemizin yerüstü suyu 98 Milyar m³, yeraltı suyu 14 Milyar m³ olup toplam kullanılabilir su (net) miktarı ise 112 Milyar m³ olarak tespit edilmiştir. Kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 1.347 m³/yıl'dır. Bu değer 2050 yılında 1.120 m³'e düşeceği ve su kıtlığı için sınır değer olan 1.000 m³'e çok yaklaşacağı tahmin edilmektedir. Bu durum bizlere su zengini bir ülke olmadığımız ve hatta su stresi altında olan ülke konumunda olduğumuzu göstermektedir. Türkiye tüm dünyada "su sıkıntısı çeken" ülkeler arasında 32. sıradadır. Kuraklık son yıllarda ülkemizin en ciddi meteorolojik karakterli doğal afetlerinden biri olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. Sıcaklık artışlarının ve kuraklığın içme suyu temininden tarımsal üretime kadar birçok alanda sıkıntıya neden olmaktadır. Türkiye genelinde Güney Ege ve Batı Akdeniz'de daha etkili olacak şekilde giderek daha fazla nem kaybedeceği ve kuraklığın artacağı da öngörülmektedir.

Tarımsal üretimde çeşitlilikle birlikte üretim hacminin de azalacağı ön görülmektedir. İklim değişikliğinin etkisiyle 2050'ye kadar verimde yüzde 15 ila yüzde 25 arasında bir düşüş beklenmektedir. Özellikle kuru tarımda geniş alanlarda üretilen, asli besin kaynaklarımızdan biri olan buğdayın en fazla etkilenecek ürünler arasında olacağı kesindir. Tahıllar ile birlikte, baklagiller ve yem bitkilerinin de üretim alanları daralacaktır. Bu durumu 2020-2021 üretim döneminde maliyetlerin artışıyla ve verim düşüklüğü nedeniyle ekonomik olmadığı için ekilmeyen boş kalan 3.5 milyon hektar tarım alanıyla yaşamaktayız. Diğer taraftan kuraklık mera alanlarının verimsizleşmesine ve daralmasına neden olmakta, hayvancılığımızı olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, iklim değişikliği ve habitatın tahribatından dolayı bugün dünyada yaklaşık 1 milyon tür yok olma riski altındadır.

Dünyada bazı canlı türler yok olurken bazı zararlı ve istilacı türlerin arttığına şahit olmaktayız. Bunu ise son dönemde tarım alanlarındaki tırtıl, çekirge gibi zararlılar ile hastalıkların artması ile görmekteyiz. Bu durum ise kısır bir döngü ile daha fazla kimyasal kullanımını doğurmaktadır. Ülkemizde coğrafi olarak özel ürünlerimizin bu durumdan daha fazla etkilendiğini görüyoruz. Son dönemde zeytin, incir ve bağ alanlarımızda verim ve kalite kayıpları yaşıyoruz. Bunun en önemli örneğini jeotermal enerji tesislerinin çevresinde mikroklimanın bozması neticesinde incir gibi coğrafi işaretli bir üründe kayıplar ile yaşamaktayız. Aydın ilinde yaş incir üretiminde 2019-2022 yılları arasında 10.000 ton a yakın azalma yaşanmıştır.

"İklim Krizine Karşı Yeni Tarım Politikaları Oluşturulmalıdır"

Tarım, iklim krizinden en çok etkilenen sektördür. Tarımsal üretim sistemleri değişen iklim koşullarına nasıl tepki vereceği en başta ortaya konulması gereken konulardan biridir. Değişen iklime yönelik yeni tarımsal uygulamalar ve yeni tarım teknolojileri geliştirilmelidir. Öte yandan, sera gazı salınımını azaltıcı tarımsal uygulamaların geliştirilmesi konusu iklim değişikliği ile mücadelede önemlidir.

"Sulama yatırımlarına önem verilmeli"

Türkiye'de kullanılan suyun % 77 si tarımda, % 13'ü evlerde, % 10'u sanayide kullanılmaktadır. Tarımsal sulama suyunun % 72'si açık sulama sistemleri ile, sadece % 28'i kapalı basınçlı sistemlerle sulanacak arazilere ulaştırılmaktadır. Ülke genelinde sulamaya açılan alanlarda sulama oranı %65 ve sulama randımanı ise %45'dir. Tarımsal sulamada, kapalı basınçlı sulama sistemlerine geçilmesi durumunda, kayıp kaçak oranları minimize edilerek % 50 ye yakın tasarruf etmek mümkün olacaktır. Tarımsal sulamada yağmurlama sulama ile % 35, damla sulama ile % 65 oranında su tasarrufu sağlamak mümkündür. Türkiye bir yandan mevcut suyunu ekonomik kullanmak zorundayken bir yandan da sulanabilir tarım alanlarını artırmak zorunda dır. Ekonomik sulanabilir arazi varlığımız 8.5 milyon ha ve sulamaya açılan arazi miktarımızda 6,7 milyon ha'dır. Tarımsal yeterliliğiniz açısından bunu 9-10 milyon hektara çıkartmamız gerekmektedir. Oysa en büyük projemiz GAP ta bile 1.8 milyon hektar sulanabilir arazinin ancak 400 bin hektarını sulayabiliyoruz. Sulamada, %20'lik tasarruf 1 milyon ha ek alanın sulanması demektir.

İklim Krizine Karşı Oluşturulacak Tarım Politikaları Önerileri

- 1** Havza su yönetimi planları ve buna göre ürün desenleri oluşturulmalıdır.
- 2** Su kullanımında tasarrufu sağlamak için Sulama yatırımları yapılmalı ve basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaşması sağlanmalıdır.
- 3** Kentleşme, sanayileşme ve enerji politikaları yeniden gözden geçirilmeli. "Bu şekilde yüzey ve yeraltı suyu kirliliğine neden olan unsurlar önlenmeli, Yer altı suyu kullanımı kademeli olarak azaltılmalı, yer altı suları kurak yıllarda kullanılacak rezervler olarak değerlendirilmelidir.
- 4** Tarım kaynaklı sera gazı salınımını azaltıcı tarımsal uygulamaların geliştirilmesi sağlanmalıdır. Su, gübre, ilaç gibi girdilerin kullanımı kontrollü olmalıdır.
- 5** Kuraklığa dirençli yeni çeşitler geliştirilmelidir.
- 6** Kuraklık, don, sıcak rüzgar, sıcak hava dalgası ve aşırı yağış gibi risklere karşı tarım sigorta sistemi geliştirilip yaygınlaştırılmalıdır.
- 7** Tarımsal kamu yönetimi ve tarım politikaları iklim krizi odaklı düzenlenmelidir. Kamuda çalışan mühendis, veteriner hekim ve teknik personelin liyakatine dayalı politikalar oluşturulmalıdır.
- 8** 30'a yakın kanun ve birçok bakanlığın değişik konulara ilişkin yetkilerinin bulunduğu parçalı bir su yönetimi anlayışının terkedilerek, suyu bir meta olarak değil, hak olarak gören, kamu yararı gözetilen, doğanın korunmasını öncelikli hedef belirleyen, gıda güvencesini temin edici bir su kanunu hazırlanmalıdır.

TARIMA DAYALI İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

DR.TEVFİK TÜRK

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 29. Dönem İzmir Şube Başkanı

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerini kurmak neredeyse moda olmuş durumda. Valiliklerin öncülüğünde İhracatçı Birlikleri, Ticaret Borsaları, Sanayi Odaları, Ticaret Odaları ve Belediyeler aracılığıyla bölgeler kuruluyor. Ancak kurucular içerisinde ne kooperatifler nede Ziraat Odaları gibi üretici örgütleri bulunmuyor. Daha çok neoliberal tarım politikalarının uygulaması olarak karşımıza çıkan bu bölgelerde büyük şirketlerle rekabet gücü olmayan çiftçinin ve üretici kooperatiflerinin alanda yer alabilmesi mümkün görünmüyor.

Bölgemizde tarımla ilgili göze görünen bir şeyler yapalım mantığıyla hareket edilerek kurulan TDİOSB'ler yönetmelik gereği hazine arazilerine ve meralar üzerinde yapılanmakta. Seçilen yatırım konusunun bölgeye uyumlu olup olmadığı, üretim olanakları, pazarlama koşulları hazırlanmadan ve bölgesel planlama yapılmadan kervan yolda düzülür yaklaşımıyla kurulan bu bölgeler diğer birçok sanayi bölgesi gibi gelecek dönemde atıl kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Ülkemizdeki TDİOSB'lerin birçoğu besicilik üzerine. Hayvancılık işletmelerinin bir yandan aşırı su tüketimine yol açması, diğer yandan gerekli kurallara uyulmadığında gübre ve idrar nedeniyle yeraltı sularını kirlettiği bilinen bir gerçek. Özellikle meralar üzerinde kurulan TDİOSB'ler, meralarda dolaşarak doğal olarak beslenecek hayvanlar yetiştirmek yerine çoğunlukla kesif yemle beslenen yüzlerce binlerce hayvanın bulunduğu fabrikasyon üretim modeline geçişidir. Meraları geliştirmeden, bitkisel üretimle birlikte yapılmayan bir hayvancılıkta üretim maliyetleri çok yüksektir. Bu da GDO'lu yem hammaddeleri ithalinden tutun da çiftçilerin gelirlerinin yok olmasına ve üretilen gıdanın sağlıklı olup olmadığının da tartışıldığı bir çok sıkıntıya yol açmaktadır. Aynı zamanda yine hayvancılığın görece daha az olduğu bölgelere kurulan bu TDİOSB'ler bölgenin daha önce ekilen ürün desenini de plansız bir şekilde değiştirmektedir. Ne yazık ki bu bölgelere yatırım yapıp tarımsal üretim yapacak olanlarda tarımı hayat tarzı olarak benimsemiş olan küçük çiftçiler değil, bir yatırım aracı olarak tamamen kar maksimizasyonu odaklı olan işletmeler olacaktır.

Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde minimum sera parseli büyüklüğü 25 dekar olarak belirtilmiş ve parselin işletmeye geçebilmek için yatırım maliyeti ise 2022 yılı için 23 milyon TL olarak lanse edilmiştir. Bu şekilde bakıldığında da ne küçük çiftçi ve aile işletmelerinin bu bölgelerden yararlanabilmesi ne de büyük olarak gördüğümüz kooperatiflerimizin buralardan yer alıp üretime geçmeleri mümkün görülüyor. Çünkü düşük faizli, hazine garantili kredilerden tüzel kişiliği olanlar, yani büyük şirketler yararlanabilirken, küçük çiftçi faydalanamıyor. Bu bölgelerde vergi muafiyeti, altyapı, endüstriyel tarım teknolojisi gibi bütün teşvik ve ayrıcalıklar büyük sermayeye tanınıyor. Bu şekilde de aile işletmelerinin yerini sermaye şirketlerinin almasının önü açılıyor ve teşvik ediliyor.

Açıkçası bu bölgeler, bakkalın yanına hipermarket koymaya benziyor. Zira küçük çiftçinin rekabet gücü kalmayacak ve fırsat eşitliği yok olacaktır. Sonuçta alıcı küçük çiftçiyi değil, tonlarca üretim yapabilen büyük şirketlerin sağlayacağı avantajlı fiyatı olan ürünleri tercih edecektir. Çiftçi yüzde yüz olumsuz etkilenecek, ürünlerini pazarlamada büyük problemler yaşayacaktır.

Dediğimiz gibi bu bölgelerin amacı şirket politikaları ve çıkarlarına yönelik olup neoliberal tarımsal politikaların bir sonucudur. Devletin bir arazi kullanım planlaması olmadığı gibi bir üretim planlaması da yok. Tarımda ekilecek ürünleri, fiyat ve arz politikalarını şirketler planlamaktadır.

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri nedeniyle büyük şirketler gücüne güç katarak, küçük üreticinin daha da ezilmesine yol açacaktır. Çiftçi de çaresizliğe düştükçe evini, tarlasını ipotek ettirmek zorunda kalacak, hatta birçoğu çiftçiliği bırakarak üretimden uzaklaşacaktır.

Halbuki, tarım piyasasının dinamiğini tutan, pazara sürekli mal vererek fiyat dengesini sağlayan küçük çiftçidir. Bu bölgeleri kurarken küçük üreticiyi unutmamak gerekirdi. TDİOSB'ler bakkalın yanına hipermarket açmaktan farklı değildir.

"Şirketleşmiş tarım-gıda rejimine bir

BİR GÜN PAZAR

cevabımız olmalı"

FATİH ÖZDEN

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Yönetim Kurulu Üyesi

"...Yüzyıllık Felaket olarak da anılan dönemin başlarında gezegenin dört bir yanında 'Yaşam Şirketleri' adı verilen kan emici kuruluşlar görünmeye başlamıştı. Felaket senaryolarının yarattığı korku atmosferi ve kitlesel boğazlaşmaların oluşturduğu cinnet hali içinde bir tekel oluşturabildiler bu yaşam satan kuruluşlar..." (Barış Onur Örs, Yeryüzünde Bir Mevsim, Ekofil Yayınları, s. 106)

İnsanın doğaya, yaptığı işe, ürettiği ve tükettiği ürüne, sonunda da kendine ve çevresine yabancılaşmasının en görünür ve hissedilir olduğu alanların başında geliyor kapitalist tarım-gıda sistemi. Dünyanın en büyük kakao çekirdeği ihracatçısı ülkelerinden birisi olan Fildişi Sahili'ndeki kakao çiftçilerinin, yaşamlarında ilk defa çikolata yediklerinde yüzlerinde beliren ifadeyi izlediğim belgeseli unutamıyorum.

Emekçinin ürettiği ürüne yabancılaşmasının en etkili örneklerinden birisiydi sanırım. Ancak bunun için uzağa gitmeye gerek yok. Her gün farkında olarak veya olmayarak böyle bir yabancılaşmanın içindeyiz aslında. Örneğin bir süpermarkete gittiğimizde torbamıza koyduğumuz domatesler... Salatada veya yemek yaparken kullanacağımız yalnızca bir ürün bizim için. Oysa süpermarketin reyonuna gelinceye kadar kat ettiği sürece baktığımızda; üretim için gerekli girdilerin temini, üretim faaliyetinin kendisi, hasadı, kimi zaman işleme, paketlenmesi, lojistiği ve son olarak perakende satışı gibi birçok aşama metalaşmaya tabi bir süreci ifade ediyor.

Bu çerçevede 1870-1914 yılları arasında İngiltere hegemonyasındaki kolonyalizme dayalı Birinci Gıda Rejimi, ucuz işgücü için başta tahıl olmak üzere ucuz gıda politikası üzerine kurulmuştu. İki dünya savaşının ardından 1947-1973 dönemi ise İkinci Gıda Rejimi adı altında ABD hegemonyasında şekillendi. Bu dönem aynı zamanda tarımda sentetik kimyasalların, hibrit tohumların, ağır makinelerin yoğun olarak kullanılmaya başlandığı yeşil devrim olarak adlandırılan gelişmelerin başladığı yıllar oldu. 1980 sonrası günümüze kadar olan dönem ise neoliberal politikalarca belirlenen üçüncü gıda rejimi, diğer bir ifade biçimiyle şirket gıda rejimi olarak adlandırılıyor. Bu dönemleri birbirinden büsbütün ayrı düşünmemek gerekir. Her biri bir öncekinin mirasının üzerinde şekillendi şekilleniyor. Zira şirket gıda rejimi varlığını, önceden çiftlik içinden temin edilebilen birçok girdinin yeşil devrim süreciyle birlikte metalaşmasına borçlu.

Kamunun neredeyse tamamen tasfiye edildiği, suretinin olduğu yerlerde ise piyasaya tabi olduğu 1980 sonrasında tarım-gıda sisteminde üretimden tüketime uzanan zincirin her aşamasında şirketlerin hâkimiyeti söz konusu. Şirketlerin birleşmeler ve satın almalar sonucu yatay ve dikey entegrasyonu yoluyla merkezileşmelerinin ise son on yılda hızlandığını söyleyebiliriz. Örneğin 2015 yılında ABD merkezli iki şirket DuPont ve Dow AgroSciences arasında 130 milyar dolarlık şirket birleşmesi anlaşması hissedarlarca kabul edildi. Bu büyük birleşmenin ardından 2016 yılında ABD merkezli Monsanto, Almanya merkezli Bayer'in 66 milyar dolarlık satın alma teklifini kabul etti. Yine aynı yıl içinde 43 milyar dolarlık İsviçre merkezli Syngenta ile Çin merkezli ChemChina birleşmesi gerçekleşti. Dünyanın önde gelen tohum ve tarım ilacı üreticileri olan bu ulusötesi şirketler birleşme ve satın almalar yoluyla piyasanın önemli bir bölümünü kontrol eder hale gelmişlerdir. Dünya tohum piyasasında 2007 yılında % 53'lük pazar payına sahip olan ilk dört şirketin pazar payı 2018 yılı itibariyle % 68,5'e yükselmiştir. Tarımsal ilaç (zehir) piyasasında ise 2007 yılında ilk dört şirket için pazar payı % 59 iken, Syngenta-ChemChina, Bayer-Monsanto ve Dow-DuPont birleşmeleri sonucunda % 70,7'ye çıkmıştır . Bu oranlar tekelleşme eğilimine işaret etmektedir ve gıda tedarik zincirinin farklı aşamalarında çokça örnekleri bulunmaktadır.

Tarımsal üretimin girdi temininden başlayarak çoğu zaman perakende aşamasına kadar tüm süreçlerinde şirket hâkimiyetinin en görünür olduğu üretim şeklinin sözleşmeli tarım olduğu söylenebilir. Günümüzde birçokları tarafından güzellemesi yapılan bu üretim şekli sanayici tarafından istediği zamanda, istediği kalitede, istediği fiyattan hammaddeye ulaşmak için en etkili seçenek; çiftçi açınsındansa pazarı garantilemenin ve girdi teminin en kolay yolu olarak tarif ediliyor ve bir kazan-kazan ilişkisi olarak pazarlanıyor. Oysa çiftçi ve şirket arasında eşitsiz koşulların bir yansıması olan sözleşmeli tarımda firmalar arazi için bir ödeme yapmadan, işçi çalıştırmadan, doğa kaynaklı risk ve belirsizlikler ile iş kazalarının doğuracağı sorumluluğu çiftçiye transfer ederek çok düşük maliyetlerle istediği hammaddeye ulaşırken, çiftçiler çoğu zaman kendi arazilerinde her türlü güvenceden yoksun işçilere dönüşmektedir. Sözleşmelerdeki eşitsizlik öyle bir hal alabilmektedir ki örneğin 2020 yılında domateste üretim maliyetlerinin kg'da ortalama 45 kuruş olduğu ve üretim dönemi öncesinde 55 kuruştan sözleşmelerin yapıldığı ortamda üreticiye ödenen fiyat 30-35 kuruş seviyelerine düşmüştür.

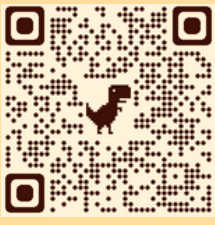

İktisat biliminin de temel soruları olan ne üretilecek, ne kadar üretilecek, nasıl ve kim için üretilecek sorularının cevabını günümüzde şirketler belirliyor. Bu soruların cevabının şirketler tarafından belirleniyor olması ile yaşadığımız pandemi, savaşlar, göçler, ekonomik ve ekolojik krizler arasında da bir nedensellik ilişkisi var. Son zamanlarda neoliberalizmin sınıra dayandığına ve kamunun yeniden çağırılması gerektiğine sık sık vurgu yapılıyor. Buradaki tuzağa dikkat etmeliyiz. Yeniden gelecek olan kamu kimin çağıracağı kamu olacak? Şirketlerin mi, yoksa emekçilerin mi? Geri çağrılan kamu neoliberalizm öncesine mi benzeyecek, yoksa ekolojiyi de odağına alan yepyeni bir toplumsallığın yansıması mı olacak? Bu soruların kısa cevaplarında ortaklaşanların bir an önce bir araya gelerek nasıl yapmalı üzerine kafa yormaları ve sistematik bir eylemlilik içine girmeleri ise en büyük ihtiyaç gibi gözüküyor. Ben bu ihtiyaca verilecek cevabın, tarım-gıda sisteminin ve yukarıda sorulan soruların gerçek muhatapları olan çiftçilerin, köylülerin, kır ve kent emekçilerinin öz-örgütlenmeleri yoluyla inisiyatifi ele aldıkları; odağında kır emekçilerini şirket hegemonyasından özgürleştirmeyi hedefleyen agroekolojik üretimin bulunduğu gıda egemenliği paradigmasında aranması gerektiğini düşünüyorum.

KAYNAKLAR:

1. First taste of chocolate in Ivory Coast (Belgeseli şu linkten izleyebilirsiniz: <https://www.youtube.com/watch?v=zEN4hcZutO0&feature=youtu.be>)
2. ETC Group, (2008). "Who Owns Nature? Corporate Power and the Final Frontier in the Commodification of Life, http://www.etcgroup.org/sites/www.etcgroup.org/files/publication/707/01/etc_won_report_final_color.pdf.
3. ETC Group, (2018). Corporate control and mega-mergers in food and agriculture,, <https://focusweb.org/wp-content/uploads/2018/12/ForumCCFA240718%E2%80%94Corporate-control-and-Mega-Mergers-in-food-and-agriculture-.pdf>.

Patates üretimiyle Türkiye’de ilk sırada yer alan Niğde’de, Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından yapılan ıslah çalışmaları kapsamında 10 renkte cipslik patates üretildi.

Renkli patatesleri diğer patateslerden ayıran en önemli özelliklerinin her birinin cipslik kalitede olması ve parmak patatese de uygunluğu oluğunu vurgulayan enstitü müdürü Uğur Pırlak, “Öte yandan enstitü olarak geliştirdiğimiz renkli patates çeşitlerimiz antioksidan olarak oldukça yüksek. Şu an itibariyle geliştirdiğimiz çeşitlere özellikle Doğu Anadolu Bölgesi ve Karadeniz Bölgesi'nden talepler var. Kırmızı kabuklu içerisi sarı renkli olan veya dış kabuğu mor et rengi mor, dış kabuğu mor et rengi parçalı mor, dış kabuğu kırmızı et rengi kırmızı gibi renkli patates çeşitlerimiz mevcut. Şu an itibariyle bunların adaptasyon denemelerini gerçekleştirdikten sonra talepler doğrultusunda önümüzdeki sene içerisinde bu çeşitlerimizi tescile sunarak ülke tarımına kazandıracamız. Renkli patates çeşitlerimiz üzerinde hali hazırda ıslah çalışmalarımız devam ediyor ve bu renkli çeşitlerimizi artıracamız" dedi.

Hayalet Avcılık ve Etkileri

Tüm av takımlarının kaybolma ihtimali vardır ve bu ağlar kaybolduktan sonra avcılık faaliyetine devam etmektedir. Kaybolan av araçlarının neden olduğu avcılık olayına “**Hayalet Avcılık**” adı verilmektedir.

(Ayaz ve Acarlı, 2002).

Av Araçlarının Kaybolma Nedenleri

- Hava koşulları (fırtınalar, akıntılar, vb.),
- Dip engelleri (batık gemi enkazları),
- Gemi seyrüsefer durumu veya balıkçılık aktiviteleriyle çatışma,
- Zemin yapısı,
- İnsan hataları
- Deniz kuşları ve büyük canlıların etkileri (kuşların şamandıra iplerini çözmesi),
- Büyük canlıların (yunus, manta, balina, fok, vb.) ağa yakalanarak ağı sürüklemeleri,
- Bazı balıkçıların kişisel çekişmelerden dolayı birbirine zarar amaçlı olarak işaret şamandırası iplerini kesmeleri,
- Dip halatlarının diğer kayıp takımlar tarafından kesilmesi ve çeşitli donam hataları

(Ayaz ve diğ. 2004'den; Bowen, 1961; Smolowitz, 1978; Sutherland ve diğ.,1983; Brandt, 1984; High, 1985; Breen, 1987 ve 1990; Laist, 1996).

Terkedilmiş Av Araçlarının Etkileri

Kayıp av takımları ve onların parçalarından bazıları, kaybolduktan sonra avcılık faaliyetini devam ettirir. Bu durum, deniz ekosistemi ve deniz dibi kirliliği açısından oldukça tehlikelidir.

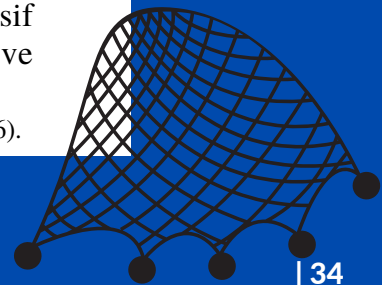
(Ayaz ve diğ. 2004'den; Carr ve diğ.,1992; Kaiser ve diğ., 1996).

Hayalet av araçlarının çevreye etkileri: hedef türleri avlamaya devam etmesi; hedef olmayan balık ve kabuklu türlerini avlamaya devam etmesi; diğer deniz canlılarının (fok, kaplumbağa ve su kuşları) ölümüne neden olması; çürüme esnasında deniz fauna ve florasını etkilemesi, bentik çevreye fiziksel olarak zarar vermesi olarak sıralanabilir.

(Taşlıel 2008'den Brown ve ark. 2005).

Ancak, kaybolan her av takımı özellikle trol ve sürütme ağları gibi aktif avcılık takımları kaybolduklarında, avcılık faaliyetini devam ettiremez. Diğer taraftan, pasif olarak kullanılan özellikle uzatma ağları ile tuzaklar kısa vadede önemli derecede ve etkili bir şekilde balık avlamaya devam etmektedir .

(Ayaz ve diğ. 2004'den; Carr ve diğ.,1992; Kaiser ve diğ., 1996).

Hayalet Avcılık Ne Kadar Sürmektedir?

Kaybolan ağın avcılığa devam etmesi ve parçalanma süresi ağın imal edildiği malzemenin yapısına ve kaybolduğu bölgenin özelliklerine bağlıdır. İzmir Körfezi'nde yürütülen deneysel çalışmada monofilament uzatma ağlarının 106 güne, multifilament 112 güne kadar avcılığa devam ettikleri bildirilmiştir (Ayaz ve diğ., 2006)

Dünyada Hayalet Avcılık

Newfoundland'ta her yıl 5000 morina galsama ağının kaybolduğu, Kanada balıkçılığında kayıp galsama ağlarının yakalama oranlarının, bu ağlar ile yapılan avcılığın %15'ini teşkil ettiği tahmin edilmiştir. Kanada Atlantik kıyısı balıkçılığında ise her yıl ortalama 8000 galsama ağının kaybolduğu, 3000-30000 ton arasında dip balığının telef olduğu tahmin edilmiştir (Ayaz ve diğ. 2004'den; Cooper ve diğ., 1988)

Türkiyede Hayalet Avcılık

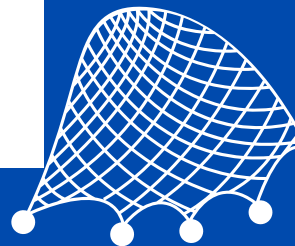
Türkiye sularında hayalet avcılıkla ilgili yapılan çalışmalar çok sınırlıdır. Ülkemizin Ege Denizi kıyılarında İzmir Körfezi (Ayaz ve diğ. 2004; 2006) ve Gökova Körfezi'nde (Ayaz ve diğ. 2010), Akdeniz kıyılarında ise İskenderun Körfezi Karataş ve Yumurtalık bölgelerinde (Taşlıel, 2008) yoğunlaşmıştır. Bu bölgelerde, kayıp av araçlarının miktarları ve kayıplara neden olan etkenler belirlenmiştir.

Türkiye balıkçılığında önemli bir yere sahip olan Karadeniz ve Marmara Denizi'nde yapılan çalışmalar sınırlıdır. İstanbul bölgesinde bu konuda bir çalışma yürütmüştür (Yıldız, 2010).

İzmir Körfezi'nde 2002 yılında yaklaşık 200-280 km uzatma ağının kötü hava koşulları, dip yapısı ve diğer av araçları ile çakışma nedeniyle kaybolduğunu ve kayıp av araçlarının büyük çoğunluğunun dil ağlarından oluştuğu belirlenmiştir (Ayaz ve diğ. 2004).

İzmir Körfezi'nde deneysel çalışmada mono ve multifilament uzatma ağlarının toplam 29 türü (22 balık, 5 crustacean, 1 cephalopod ve 1 gastropod) hayalet avcılıkta yakaladığı bildirilmiştir (Ayaz ve diğ. 2006).

Taşlıel (2008), İskenderun Körfezi Karataş ve Yumurtalık bölgesinde bir sezonda kaybolan av araçlarının miktarını belirlemiştir. 2006-2007 balıkçılık sezonunda, bu bölgede toplam 624 posta karides, 622 posta dil ve 610 posta diğer ağların çeşitli sebeplerden dolayı kaybolduğu ve bunların toplam uzunluğunun yaklaşık 226 km ulaştığı belirtmiştir.

DENİZDEN

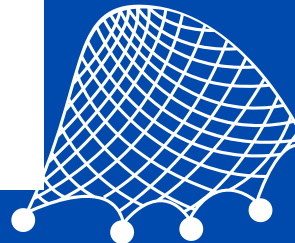
Gökova Özel Çevre Koruma Alanında, 2007 balıkçılık sezonunda kayıp av aracı miktarları tespit edilmiş ve bölgede dalışlar yapılarak koruma alanında ki kayıp av araçlarının dağılımı tespit edilmiştir (Ayaz ve diğ. 2010).

Yıldız (2010) yüksek lisans tezinde ise, İstanbul kıyı balıkçılığında hayalet avcılığa neden olan kayıp av araçlarının miktarını belirlemiştir. 2008 yılında İstanbul kıyılarında toplam 229,48 km uzatma ağı, 2700 m. parakete ve 14 adet gelincik sepetin kaybolduğunu saptamıştır. En çok kaybedilen ağların başında % 54,73'lik oranla kalkan ağları gelmekte olduğunu bildirmiştir. Diğer kaybedilen ağlar ise sırasıyla, % 16'lık oranla palamut ağları, % 7,36'lık oranla tekir ağları ve % 4,83'lik oranla fanyalı voli ağlarıdır.

Hayalet Avcılık Konusunda FAO'nun Önerisi Nedir?

FAO, 1995 yılında hayalet avcılığı, balıkçılık endüstrisini olumsuz yönde etkileyen bir faktör olarak açıklamış; seçiciliği düşük av araçları, hedef dışı av, habitatların yok edilmesi gibi sorunlarla aynı kategori içerisine almış ve kaybolan ağların tekrar bulunmasını önermiştir (FAO, 1995).

Su ürünleri avcılığı sırasında çeşitli nedenlerle terkedilen ağların denizlerden temizlenmesi amacıyla "Denizlerin Terk Edilmiş Av Araçlarından Temizlenmesi Projesi" 2014 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından uygulamaya konulmuştur. İzmir'de Çeşme, Urla ve Karaburun ilçeleri balıkçılığın yoğun olarak yapıldığı mevkilerdir. Yapılan anketler sonucu, hayalet ağların bu bölgelerde yoğun olduğu bilgisi alınmış olup, proje çalışmalarına kolaylık sağlaması nedeniyle bu bölgeler seçilmiştir.

Proje kapsamında yapılan saha çalışmalarında 2015 yılında 24 lokasyonda çalışmalar yürütülmüştür. Taranan alanlarda toplam 17 noktada, 2016 yılında ise 24 noktaya yapılan dalışlar sonucunda toplam 15 noktada, 2017 yılında 20 noktaya yapılan dalışlar sonucunda toplam 13 noktada kopmuş veya terk edilmiş ağların olduğu tespit edilip, 3 yılda toplam 45 adet ağ video çekimleri eşliğinde çıkarılarak, denizlerimizden temizlenmiştir. Bu proje sonucunda ciddi miktarda av aracı denizlerimizden çıkartılmıştır.

SONUÇ

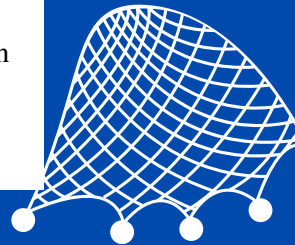
Kayalıkları örten, kapatan bu tabii olmayan örtüler doğal yaşamın katili olarak kalmaktadırlar. Gelişen teknoloji, ağların su altında daha uzun süre yıpranmadan kalmasını ve daha dirençli olmasını sağlamıştır.

Bu ölüm tuzakları balıklara olduğu kadar, sualtı dalcılarına da tehlike yaratmaktadır. Ağların tabiat ile kısa sürede kurdukları kamuflaj etkisi sayesinde görülmeleri, bulunmaları zorlaşmakta ve her türlü canlı için ölüm tuzakları oluşturmaktadır.

Tüm denizlerimizden acilen temizlenmeleri çevre sağlığı, ekolojik ve ekonomik açıdan çok önemlidir.

KAYNAKLAR:

- Ayaz, A., D. Acarlı, 2002. Ghost fishing (in Turkish). Sualtı Bilim ve Teknoloji Toplantısı, 22-24 Kasım, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul. 194-198 s.
- Ayaz, Adnan, Vahdet Ünal, and Uğur Özekinci. "İzmir Körfezi'nde Hayalet Avcılığa Neden Olan Kayıp Uzatma Ağı Miktarının Tespitine Yönelik Bir Araştırma." Su Ürünleri Dergisi 21.1 (2004).
- Ayaz, A., Acarlı, D., Altınagac, U., Özekinci, U., Kara, A., & Ozen, O. (2006). Ghost fishing by monofilament and multifilament gillnets in Izmir Bay, Turkey. Fisheries Research, 79(3), 267-271.
- AYAZ, A., UNAL, V., ACARLI D., ALTINAGAÇ, U., 2010, Fishing gear losses in the Gökova Special Environmental Protection Area (SEPA), Eastern Mediterranean, Turkey, J. Appl. Ichthyol., 1-4
- FAO, (1995). Code of conduct for responsible fisheries, Rome, 41s.
- TAŞLIEL, A.S., 2008, Karataş ve Yumurtalıkta (İskenderun Körfezi) bir av sezonunda kaybolan av araçlarının miktarının belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü.
- YILDIZ, T., 2010, İstanbul kıyı balıkçılığında hayalet avcılığa neden olan kayıp av aracı miktarlarının belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

ARŞİVDEN

1993

Yılların Gündemi, "90 GÜN SORUNU" NDA ÇÖZÜM

1988 yılından bu yana, özellikle Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetiminin tutumu nedeniyle giderek karmaşıklaşan ve bizzat yaratıcıları tarafından çözüm aranacak niteliğe dönüşen, "yan ödeme ve özel hizmet tazminatlarında doksan gün koşulu" nun yarattığı sorun, yeni düzenleme ve yeni anlayışla çözüm yoluna giriyor.

Bilindiği gibi 1993 yılı Yan Ödeme Kararnamesinin ekindeki (B) Teknik Hizmetler Bölümü I. Kesim 1/b ve II. Kesim 1/b fıkraları ile Özel Hizmet Tazminatı Bölümünün (C) Teknik Hizmetler cetvelinin B/a-2 fıkrasında fabrika, işletme, arazi v.b. bir çok iş yeri mahallinin tanıtımı yapılmış ve bu görev yerlerinde yapılan kontrol hizmetlerinin de, aynı yan ödeme ve tazminat puanlarını alacakları öngörülmüştür.

Oda'mızca, kararname ve Bakanlık hizmetlerinin nitelikleri üzerinde yapılan çalışma sonunda, taşra örgütünde ödevli teknik elemanların hizmetlerinin büyük ölçüde kontrol niteliği taşıdığı saptanarak, ödemelerin bu anlayışla, 90 gün koşuluna bağlanmaksızın yapılması doğrultusunda, bizzat Sayın Bakan dahil, Bakanlığın bir çok yöneticisinden çözüm istenilmiştir.

Bakanlığın Kuruluş ve Teşkilatı Hakkındaki 441 sayılı KHK'nin bir çok maddesinde, 1734 sayılı Yem Kanununda, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununda, 308 sayılı Tohumlukların Tescil ve Sertifikasyonu Hakkındaki Kanunda, 2903 sayılı Pamuk İslahı Kanununda, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda ve ilgili diğer mevzuatta esasen yer alan ve Bakanlığın hizmet alanı olan arazide; gıda ve yem üretim kuruluşlarında bizzat uygulanan kontrol hizmeti gereği, ödemelerde 90 günün aranmaması hususu, yazılı olarak da Bakanlık yetkililerine sunuldu. Bakanlığın Oda'mız görüşü doğrultusunda hazırladığı uygulama genelgesi taşra örgütüne gönderildi.

Haklı ve doğru istemlerimiz konusunda duyarlı ve sağduyulu davranan Bakanlığın tüm yetkili yöneticilerine şimdiden teşekkür ediyor, konuyla ilgili olup taşrada görevli her düzeyde yönetici ve eleman meslektaşlarımızdan, soruna bu anlayışla duyarlık gösterip, sahiplenmelerini bekliyoruz.

MESLEK HAKLARI İÇİN ÇABA VE SONUÇ

Oda'mızca hazırlanıp önerilen iki zirai mücadele yönetmeliği yürürlüğe girdi.

Dergimizin geçen sayısında, Oda'mız uzmanlarınca hazırlandığı ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığına sunulduğu duyurulan "ZİRAİ MÜCADELE İŞLERİNİ ÜCRET KARŞILIĞINDA YAPMAK İSTEYENLER HAKKINDA YÖNETMELİK" 19 Mart 1993 günlü; "ZİRAİ MÜCADELE İLAÇLARININ PERAKENDE SATILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK" ise 29.3.1993 günlü Resmi Gazetelerde yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Geçmişte yalnızca 6968 Sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu'na göre oluşturulmuş bulunan düzenlemelerin yeni biçimlerinde, ilk kez 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun'un 6.maddesi uyarınca çıkarılmış bulunan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük de dayanak gösterildi. Yetki Tüzüğü ile Meslektaşlarımıza tanınan hakların somutlaşması doğrultusundaki bu Yönetmelikleri, değerlendirip, benimseyen ve yaşama geçiren, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının, değerli tüm Yönetici ve ilgili uzmanlarını, mesleğimiz adına kutluyoruz. Benzeri düzenlemelerin, diğer alanlarda da, aynı sorumlulukta sürdürülmesini bekliyoruz.

Zirai Mücadele ilaç satış mekanizmasında, önceki yönetmelikte yer alan hak ve yetkilerimizi geliştirip, ücret karşılığında mücadele işleri yapma sisteminde ise daha önceleri geçerli bulunan talimatta yer almayan mesleki yetkilerimizi bu kez yönetmelik hükmü olarak tescil eden bu önemli iki düzenleme hükümlerinin, tüm meslektaş toplumunca titizlikle sahiplenilmesini diliyoruz.

2023

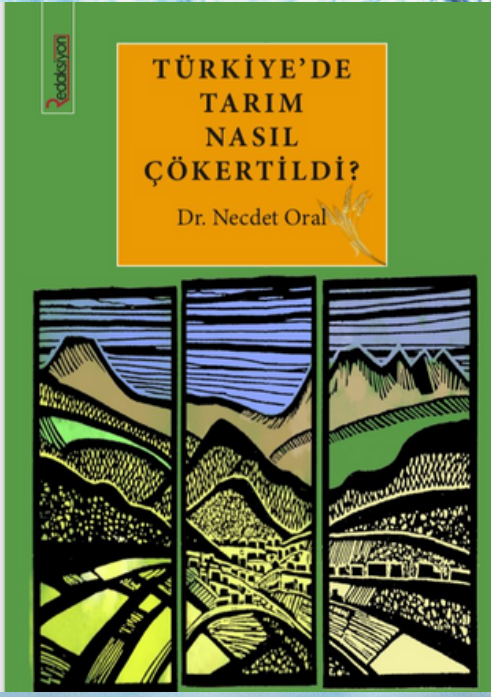
KÜLTÜR SANAT

Şubemiz Tiyatro Topluluğu üyeleri COVID-19 pandemisi boyunca kısıtlamalar nedeniyle evde kalan meslektaşlarımıza yönelik nostaljik bir çalışma gerçekleştirdiler. Radyo Tiyatrosu kapsamında Anton Çehov'un altı farklı oyununu odamız tiyatro topluluğu dinleyiciler ile buluşturdular. Ekibimiz tarafından hazırlanan tüm oyunlara Youtube/TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi kanalından erişim sağlanmaktadır. Bu çalışmadaki değerli katkılarından dolayı Yönetmen Erdal Dinçer ve tüm oyuncu arkadaşlara teşekkür ediyoruz.

Şubemiz Tiyatro Topluluğu, 23 Nisan 2022 Cumartesi günü Şube lokalimizde Yönetmenliğini Erdal Dinçer'in yaptığı "Sözlerin Dansı" isimli oyunlarını sergilediler. Meslektaşlarımızdan oyuna oldukça ilgi gösterildi.

TÜRKİYE'DE TARIM NASIL ÇÖKERTİLDİ?

- YAZAR: NECDET ORAL
- BASKI YILI: 2018
- SAYFA SAYISI: 168
- YAYINEVİ: REDAKSİYON KİTAP

BEN BİR YUSUFÇUKTUM

- YAZAR: DİLEK AKSEL
- BASKI YILI: 2021
- SAYFA SAYISI : 80
- YAYINEVİ: TEMREN YAYINEVİ

AH BENİM ŞEKER FABRİKALARIM (Şekerin Çocukları)

Kenan İPEK

DÜNYADAN TÜRKİYE'YE, İKTİSATTAN SİYASETE

- YAZAR: KENAN İPEK
- BASKI YILI: 2020
- SAYFA SAYISI: 192
- YAYINEVİ: SU YAYINLARI

LİSSE, HOLLANDA

EKİM ÖZAL

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube 2. Başkanı

Hollanda'nın çiçek yetiştirme bölgesi olan "Dune and Bulb Bölgesi" nin merkezinde bulunan Lisse, önemli bir turistik cazibe merkezidir. 20. yy' da soğanlı çiçek ticaretinin gelişmesi, Lisse'de büyük ölçekli yetiştiriciler ve kooperatiflerin kurulmasına imkan sağlamıştır. Anavatanı Türkiye olan Lale üretimi Hollanda ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Yılda 4 milyardan fazla lale soğanı üreten Hollanda, bunların yarıya yakınına yüzden fazla ülkeye ihraç etmektedir.

Lale mevsimi çiçeklerin açmaya başladığı Mart ayından itibaren yaklaşık sekiz hafta sürmektedir. Genellikle Mart'tan Mayıs'a kadar olan dönem Kadınlar Günü, Paskalya ve Anneler Günü gibi önemli tarihleri içerdiği için çiçek endüstrisinin en güçlü mevsimidir. Bu tarihler arasında Hollanda'da günlük ortalama 30 milyon dolarlık çiçek satışı gerçekleştirilmektedir.

Dünyanın en büyük lale bahçesi olarak bilinen Keukenhof, Hollanda'ya gelen turistlerin uğrak yerleri arasında ayrı bir yer tutmaktadır. Geçmişi 15. yy kadar uzanan park, yaklaşık 70 dönüm büyüklüğündedir. Parkta, 7 milyondan fazla lale ziyaretçilere renk cümbüşü sağlarken, göletlerin etrafını saran 14 km'lik yürüyüş yolu, bir yel değirmeni ve iç mekan sergilerinin bulunduğu seralar ile Keukenhof ünlü bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını Lale üreticilerini de olumsuz etkilemiştir. Okullar, restoranlar, barlar, müzeler kapatılırken, her sene yaklaşık iki ay açık kalan Keukenhof da kapılarını ziyaretçilerine açamamıştır. Bu kapanma üreticilere yaklaşık 25 milyon dolara mal olmuştur. 110 yıllık bir aile çiftliği olan JUB Holland, pandemi nedeniyle binden fazla laleyi imha etmek zorunda kaldıklarını açıklamıştır. Hollanda'nın en büyük çiçek yetiştiriciliği kooperatifi Royal FloraHolland'ın satış müdürü Fred van Tol, 140 milyonu lale olmak üzere 400 milyon çiçeğin imha edildiğini, 2019 yılına göre toplamda ciro oranlarının %50'nin altında olduğunu açıklamıştır.

"Rembrandt van Rijn, 1634 yılında karısı Saskia van Uylenburgh'u bahar ve çiçek tanrıçası Flora olarak resmetmiştir. Flora'nın çiçek tacında yaprakları kusursuz muhteşemlikte kırmızı ve beyaz çizgileri alevi andıran büyük bir lale adeta ölümsüzleşti. Günümüzde bu renkteki lalelere Rembrandt adı verilmektedir."

Covid-19 pandemisi nedeniyle 2 yıl aradan sonra kapılarını tekrar açan Keukenhof, ziyaretçilerini 73. yılında "çiçek klasikleri" temasıyla ağırlamıştır. Çiçeğin yüzyıllar boyunca sanat, mimari ve tasarımda önemli bir unsur olduğuna dikkat çekilmek istenmiştir.

